

చేగు కనకరత్నంగారి తాలూకు సీరాస్తి గుంటూరులో పబ్లికు వేలం.

(858)

ఆరంభము 26—9—17 మధ్యాహ్నము
రెండగంటలకు.

గుంటూరు జిల్లా అఫిషియల్ రిశివరుగారి కొద్దుగో.
సీరాస్తి వేలం.

గుంటూరు డివిజియన్ లు యిక్ సాల్వేంజు
2—14 నెంబరు.

ఈ నెంబరు యిక్ సాల్వేంజు పిటీషనుల ఆ
యిన చేగుకనకరత్నంగారి తాలూకు యాక్రీండ్ కనకరత్న
న పెద్దయ్యల దాఖలాస్థరాస్తిని 1917 సంవత్సరము
శ్రవైంబరు నెల 26వ తేది మధ్యాహ్నం 2 గంటలలగా
యితు సాల్వేంజు గంటలలలకు వేలంపెట్టార
మయ్యనకు ప్రజ్ఞాపింపి అదేకామందు గుంటూ
రు రామచంద్రపురిం అగ్రహారములోనుండు దూది
హవుస్సుకొట్టకు నెడరుగా నుండు మార్వాడిరామ్
కొమారుగారి యింట్లో వద్ద పబ్లికుగా యాక్రీండ్ మర
తులపైన వేలం వేయడమగును.

వేలంనిబంధనలు.

- 1 అఫీషలు రిశివరుగారి కొరకెడల పెట్టదలచినపాట మొత్తములో నంతు ధరావతు ముందుగానే చెల్లించవలయును.
- 2 ముందుగా ధరావతు పెట్టమనికోరుట లేక మానుట అఫీషలు రిశివరుగారి యిష్టములో నున్నది.
- 3 ఆఖరు పాటదారుని పేర వేలంకొట్టివెయ్యడమగునగాని అట్లుకొట్టివేయక నిలిపివేయుటకధికారము అఫీషలు రిశివరుగారు తమయందే వుంచుకొన్నారు.
- 4 పాటకొట్టివేయక పూర్వమే ధరావతు చెల్లించనివారు పాటకొట్టివేసిన వెంటనే పాట మొత్తములో 1 వంతు ధరావతును చెల్లించవలయును.
- 5 అట్లు ధరావతు చెల్లించనియెడల సదరు అప్రెంటిస్ వేలం వేయటలో నష్టమువచ్చునెడల సదరు నష్టముపాట పాడి ధరావతు చెల్లించక తప్పిపోయినవారు యిచ్చుకొనుటకు బద్ధులగుదురు.
- 6 వేలం పాటకొట్టివేసిన 15 రోజులలోగా తక్కిన పాట మొత్తమును పాటదారులు మూలకొను లో చెల్లించవలెను.
- 7 అట్లు చెల్లించనియెడల మొదటి ధరావతు కయికముకు పాటదారుని హక్కునకుండుటయే గాక తిరిగి వేలం వేయడములో వచ్చేనష్టముకు జవాబుదారుడగును.
- 8 5, 7, పేరాలలో నుడహరించిన ప్రకారము తిరిగి వేలము వేసినప్పుడు యెక్కువపాటలు వచ్చునని అట్టి యెక్కువ మొత్తమునందు మొదటి పాటదారుని హక్కువుండదు.
- 9 ఏకారణముచేత నయినను పాటపాడినోజున వేలంకొట్టివెయ్యబడక, మరుసటిరోజుకు నిలిచి వుంచినయెడల మొదటిరోజు ఆఖరు పాటపాడినవాణ్ రెండవరోజు మొదటి పాటదారుడుగా నెంచబడును.
- 10 పాటబెట్టినవారు కొట్టివేయనప్పుడు తమరు పెట్టిన మొత్తముకు కొనుటకు బద్ధులయియుండురుగాని తమకు పాటలో అగత్యం లేదని చెప్పటకు అవకాశముండదు.
- 11 పాటపాడిన తరువాత నెలరోజులు గడిచినపిమ్మట పాటదారుని స్వంతభర్తృమీద వేలం స్థాపింపి యివ్వడమగును.
- 12 ప్లాంపురిజన్ల రివ్యువగయిరాలు పాటదారుడు పాజ్జు చేసేవరకు క్రయం స్థాపింపి యివ్వబడదు.
- 13 వేలంపాడిన నెలరోజులలోగా తగిన కారణమున్నట్లు అఫీషియల్ రిశివరుగారికి తోచునెడల సదరు వేలం రద్దుచేయటకు అధికారముగలదు.
- 14 యీ ఆస్తి రాయ్ బహుద్దరు కస్తూరి చందు హనుమదాసు గారికిని, కం తేటి బాపయ్య

గారికిని తాకట్టు బెట్టబడియున్నను, వారు సమ్మతించి యుండుటచేత సదరు తాకట్టు జవాబుదారి వేలం లో కొన్ని వారికి వుండదు.
సీరాస్తి వివరము.

- (1) గుంటూరు డివిజియన్ గ్రామము లోని మ్యునిసిపలు నె4/332 పెంకుటియిల్లు ఆవర్తనము. దీనికి హద్దులు:—
తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు దక్షిణంపిటీషను రుతాలూకు గోడయన్నా ఆలపాటి రాజయ్యగోడ యన్నా తూర్పు ఆలపాటి రాజయ్యగోడ దక్షిణం పుష్పలూరి ఆదిలక్ష్మిగోడ పడమర బాపూడికోట పుష్పలూరున్నా పిటీషను రుతాలూకుగోడ దక్షిణము డిటో పడమర బాపూడికోట పుష్పగోడయన్నా దక్షిణం డిటో పడమర స్థలమున్నా బాపూడి కోటపు గోడయన్నా వుత్తరము పిటీషను రుగోడ పడమర పిటీషను రుగోడ; పుల్లి పులిసర్ది పిరియ్యగారి స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ తూర్పు పిటీషను రుగోడ పుల్లి పిటీషను రుగోడ తూర్పు డిటో పుల్లి డిటో తూర్పు డిటో పుల్లి పిటీషను రుగోడ సర్కారుపాట రు3000లు
- (2) డిటో గ్రామములోని మ్యునిసిపలు నె4/332 రు యింటికి అనుకొని వున్నటువంటిన్ని ప్రస్తుతము ఆర్. పి. గిల్ యెక్స్క్లెక్ట్, ఆఫీసుచేస్తూ వున్న మ్యునిసిపలు నె 4-327, 328, 329, 330, 331 రుగల పెంకుటియిల్లు కొట్టుస్థలముకు హద్దులు:—
తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు దక్షిణం మ్యునిసిపలు రోడ్డు పడమర ఆలపాటి రాజయ్యగారి స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ వుత్తరము పిటీషను రుగోడ సర్కారుపాట రు15,000లు
- (3) డిటో గ్రామములోని మ్యునిసిపలు నె4-345, 346, 347, 348, 349, రు కొట్టుయిల్లు ఆవర్తనమునకు హద్దులు
తూర్పు చేగునాగమ్మగారి స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ పుల్లి డిటో తూర్పు పిటీషను రుగోడ యన్నా మేకు ఆదం స్థలమున్నా దక్షిణంపిటీషను రుగోడ పడమర పిటీషను రుగోడ తూర్పు డిటో పడమర బాపూడికోట పుష్పగోడదక్షిణం డిటో పుల్లి దక్షిణం పిటీషను రుగోడ ర్యాజులేకవాకిలి పడమర మేకు మొహిషిగారి గోడయన్నా దక్షిణం డిటో పడమర మేకు మొహిషిగారి స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ దక్షిణంపిటీషను రుతాలూకు కొట్టగోడ పడమర కొంజూరి బ్రహ్మయ్యగారి స్థలమున్నా పిటీషను రు కొట్టగోడయన్నా పుల్లి మునిసిపలు రోడ్డు సర్కారుపాట రు9000
- (4) డిటో గ్రామములోని వల్లం శెట్టి వీరన్న నాయుడి యింటికి యెదురుగాయున్న మ్యునిసిపలు నె4-489 రు పెంకుటియిల్లు స్థలం హద్దులు
తూర్పు చనక్కాయల క్రిష్ణమ్మ స్థలం దక్షిణం మ్యునిసిపలు రోడ్డు పడమర పిటీషను రుకున్న చనక్కాయల బలరామస్వామి నాయుడుగారికిన్ని పుమ్మడిగోడ పుల్లి చనక్కాయల క్రిష్ణమ్మ స్థలము సర్కారుపాట రు2000లు
- (5) డిటో గ్రామములో హవుస్సుకొట్టు బా రులో వున్న మ్యునిసిపలు నె4-517 రు పెంకుటికొట్టు స్థలంకు హద్దులు
తూర్పు గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యం స్థలమున్నా పిటీషను రుతాలూకు గోడయన్నా దక్షిణం పిటీషను రుతాలూకున్నా గుంటూరు మల్లిఖార్జునుడికిన్ని పుమ్మడిగోడ పడమర మ్యునిసిపలు రోడ్డు పుల్లి పిటీషను రుకున్న గుంటూరు పుమ్మడిగోడ పుమ్మడిగోడ సర్కారుపాట రు2000లు
- (6) డిటో గ్రామంలో యేలూరు బజారులో తూర్పు శ్రేణిలో చందోలు శేషయ్య తావున కొన్న మ్యునిసిపల్ నె4/1108 రు పెంకుటికొట్టు స్థలంకు హద్దులు.

తూర్పు పిటీషను రుతాలూకు కొట్టుగోడ, దక్షిణం పిటీషను రుకున్న సాదాగరు హనుమాయ మెట్లకున్నా పుమ్మడిగోడ పడమర మ్యునిసిపల్ రోడ్డు పుల్లి పిటీషను రుకున్న రాగంలింగయ్యకున్నా పుమ్మడిగోడ రు2000లు సర్కారుపాట.

(7) డిటో గ్రామములో యేలూరు బాజారు లో బాలుడు రామమ్మ లక్ష్మీనారాయణ తావున కొన్న మ్యునిసిపలు నె4-1186 రు పెంకుటికొట్టు స్థలమునకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు దక్షిణం పిటీషను రుతాలూకు కొట్టుగోడ పడమర మ్యునిసిపలు రోడ్డు వుత్తరము పిటీషను రుకున్న కనుమర్ల పూడి పుల్లి య్యకున్నా పుమ్మడిగోడ రు2000లు సర్కారుపాట

(8) డిటో గ్రామములో యేలూరు బాజారు లో తూర్పు శ్రేణిలో పోలిస్టు శేషనుకు తూర్పుగా నున్న మ్యునిసిపలు నె4/1185 రు పెంకుటికొట్టు స్థలంకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు దక్షిణంపిటీషను రుకున్న శేతరాజు జగన్నాథం పంతులుగారికిన్ని పుమ్మడిగోడ పడమర మ్యునిసిపలు రోడ్డు పుల్లి పిటీషను రుతాలూకు కొట్టుగోడ రు2000లు సర్కారుపాట

(9) డిటో గ్రామములో యేలూరు బాజారు లో బాలుడు రామమ్మ లక్ష్మీనారాయణ తావున కొన్న మ్యునిసిపలు నె4/1188 రు పెంకుటి యిల్లు ఆవర్తనమునకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు దక్షిణం పిటీషను రుకున్న కనుమర్ల పూడి పుల్లి య్యకున్నా పుమ్మడి గోడ పడమర మ్యునిసిపలు రోడ్డు పుల్లి పిటీషను రుకున్న బాలుడు లక్ష్మీనారాయణకున్నా పుమ్మడి గోడ రు2000లు సర్కారుపాట.

(10) డిటో గ్రామములో రావపూడి శేషయ్య భార్యవల్ల విక్రయమునుపొందిన మ్యునిసిపలు నె4-333 రు పెంకుటియిల్లు ఆవర్తనముకు హద్దులు

తూర్పు మ్యునిసిపలు రోడ్డు, దక్షిణం పిటీషను రుతాలూకు స్థలము పడమర డిటో దక్షిణం డిటో పడమర డిటో తూర్పు డిటో పడమర పిటీషను రుతాలూకు గోడ పుల్లి పతకమూడి సుబ్బారాయుడు గోడయన్నా తూర్పు డిటో పుల్లి పతకమూడి సుబ్బారాయుడి స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడకు హద్దులు రు2500లు సర్కారుపాట

(11) డిటో గ్రామములో గుంటూరు చిన్న సు బ్రహ్మణ్యం వాయిరాలవల్ల విక్రయం పొందిన మ్యునిసిపలు నె4-556 రు కొట్టుకు వెనుక పక్కపున్న పంచాళికొట్టు స్థలము రు500-0-0లు సర్కారుపాట

(12) డిటో గ్రామములో మ్యునిసిపలు నె4/1153 రు పెంకుటికొట్టు స్థలము హద్దులు
పుల్లి మ్యునిసిపలు భూమి తూర్పు పోము సుబ్బారాయుడి కొట్టు స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ యన్నా దక్షిణం క్రొత్తమాసు రత్తం స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడయన్నా పడమర చాపరాల మూలయ్య కొట్టు స్థలమున్నా పిటీషను రుగోడ రు2000లు సర్కారుపాట

(13) కృష్ణా డివిజియన్ లో రిజిస్ట్రారువారి యిలాకా బందరు గొడుగుపేటలో పున్నటువంటి న్ని తమ్మనరామయ్యగారి నల్లమేముక్రయముపొంది నటువంటిన్ని 571 నెంబరు శేరిమెరక తోటలో పుల్లి తూర్పు భాగమందు వున్న స్థలముకు హద్దులు తూర్పు రాజవిధి పడమర పుల్లి దక్షిణములు తమ్మన రామయ్యగారి తాలూకు తోట స్థలము యాహద్దుల మధ్యస్థమయిన 20 x జముల స్థలము యందులో వున్న తాటిచెట్లు వగయిరా వృక్షములున్నా రు200లు సర్కారుపాట

గుంటూరు పం వెం శ్రీనివాసరావు
17-8-17 గుంటూరు జిల్లా అఫిషియల్ రిశివరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను సమావేశము

నిన్న సాయంత్రం కాలమున రావుబహదరు టి. విజయరావు వారాగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. చాలమంది కమిషనరులు వచ్చియుండిరి.

రిఫను భవనము.

కార్పొరేషను భవనము నగు రిఫను భవనము అని పేరు పెట్టుటకు ఇదివరకే తీర్మానింపబడినది. ఆ పేరును స్వగృహములలో చెక్కించి భవనముఖద్వారోపభాగమున న్నంచుటకు గూడ తీర్మానింపబడినది. కొన్ని లేఖలమ్రై పూర్వాచారము ననుసరించి యింకను కార్పొరేషను కట్టడములు అనియే ముద్రింపబడుచున్నది. ఇకముందరినకరింపబడి రిఫను భవనము అని ముద్రింపబడునని ఎస్. గురుస్వామి శెట్టిగారి ప్రశ్నకు అధ్యక్షులు సమాధాన మొసంగిరి.

కార్పొరేషను సొత్తు

ఎర్రబాలుశెట్టి వీధియును బ్రాహ్మేయును కలియింపఁ బడునట్లు నొక చందరిము ప్రస్తుత మచటి కార్పొరేషను కార్యాలయమునకు చాల పెద్దదిగను పి. డబ్ల్యూ. కాళికు చాల చిన్నదిగను యున్నది. దానిని కార్పొరేషనువారు రూ 18000 లకు కొనిరి. ఇప్పుడు దానిని విక్రయించిన రూ 80000 లు లభింపవు. కాన దీనిని స్థాయిసంఘమువారు విక్రయింపగోరని అధ్యక్షులు నడిపిరి. ఇప్పుడు నిజేశన స్థలములకు భూమెరుగుచున్నది గాన ప్రస్తుత మమ్మకము మానదగునని కొందరు నూచించిరి. కొంత చర్చజరిగినపిమ్మట దానిని వేలమున విక్రయించుటకు తీర్మానింపబడినది.

రైలుకోడ్డుపైని చందెన

పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసు కోడ్డునందు రైలుమార్గము పైని చందెనను కట్టించుటకు 1,40,848 అనునది క్రొత్తగా మడింపు వేయబడినది. ఈ మొత్తమున కార్పొరేషనువారు రూ 47,507 లను భరింపవలసి యుండును. దీని ననుమతించ వలె నని స్థాయిసంఘమువారు కోరిరి. చాకలిపేటలో నిట్టి యిట్టుందిని తొలగించువరకును ఎగ్జిక్యూటవ్ నే మియును చేయరాదని త్యాగరాయశెట్టిగారినిరి.

త్యాగరాయశెట్టిగారి వాద మప్రస్తుతమని గంగాచారి గారనిరి. అప్రస్తుతముగాదని అధ్యక్షులనిరి.

కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకులు ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిషను చూపింపు శ్రద్ధన చాకలిపేట విషయమున చూపలేదని త్యాగరాయశెట్టిగారినిరి.

అనేకసారు లట్లు జరిగెనని గంగాచారిగారు నడుపుచు దీని విషయమున నిదివరకే అలస్యమైనదనిరి.

చాకలిపేట విషయము చర్చకు వచ్చినపు డదియు ననుకూలముగ పరిష్కరింపబడునని సి. పి. రామస్వామయ్యగారు గారనిరి.

కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట తీర్మాన మంగీకరింప బడినది.

గడ్డిపొలమును విస్తరింప తేయుట

మురికి నీటి పొలమును మరి 100 ఎకరములు విస్తరింప జేయవలెననియు అందులకు 45000 వ్యయపడు ననియు దాని వలన లక్షరూపాయలు ఆదాయము వచ్చుననియు సూచింప బడినది. దీనికి సంబంధించిన కాగితములను కమిషనరులు చూడలేదు గాన దీనిని ప్రస్తుతము నిలుపవలెనని సి. వి. దొరస్వామి మొదల్యారు గారనిరి.

సెలవలు అలవెస్సు

అసిస్టెంటు హెల్తు ఆఫీసరు డాక్టరుసింగారవేలు మొదల్యారుగారికి 1-4-1917 వ తేదీ మొదలు సెలకు రూ 100 లు సెలవసలు అలవెస్సుగా నియ్యవలెనని స్థాయిసంఘమువారు నూచించిరి. వారాయణస్వామి శెట్టిగారు దానిని బలపరిచిరి. నవాబ్దుద్దీన్ జీస్వామిసాహెబుగారు రనుమరిచిరి.

ఇంక నిట్టివేలములకు ప్రాతులగువారు ఇతరకాళిలలోగూడ నున్నారు. ఇప్పుడు వీరి కొకరికిమాత్రమే హెచ్చించిన వారికి మనసు సెవర్వగలదుగాన ఇట్టివిషయముల నన్నిటిని కలిపి సెప్టెంబరు సెలలో నాలోచింపదగునని శ్రీనివాసాచారి గారు నడిపిరి. దానిని శేషాచారిగారు బలపరిచిరి. రాజగోపాలాచారిగారు రనుమరిచిరి.

ఈ విషయము నిక నాలసింపక వెంటనే ఆనుమతించ వలెనని గురుస్వామి శెట్టిగారనిరి. నవేశన గారు ప్రస్తుతము నిలుప దగుననిరి. కాని సవరణ నిలువబడలేదు. స్థాయిసంఘము వారి నూచన అంగీకరింప బడినది.

దేశరత్న సేన

దేశరత్న సేనలో చేరిన కార్పొరేషను యువ్యోగులకు దొరతనము వారి యువ్యోగులకుగల సౌకర్యములను సుఖ కూర్చునేసను తీర్మాన ముమోదింప బడినది.

దొరతనమువారి వారిశుద్ధవిరాళము

ఇండియా దొరతనము వారిచ్చిన 45000 లును సెరంబూరు బారక్కుకోడ్డుకు పశ్చిమముననున్న బురద సేలను మెరక చేయుటయందు వ్యయపరుచుటకు తీర్మానింపబడినది.

వ్యయములను తగ్గించుట

కార్పొరేషను వ్యయములను తగ్గించుటకు సూచనలను చేయ నియమింపబడిన ప్రత్యేకసంఘమువారి నివేదికమును గూర్చిన చర్చ మొలసిగారు ముచ్చునరకును నిలుపబడినది.

కోడ్డు సామగ్రి

కోడ్డుకు కావలసిన కంకర మున్నగు సామగ్రిలను కార్పొరేషను వారే త్రవ్వించుటను గూర్చిన సంఘమువారి నూచన లామోదింపబడినవి.

చందలెంపు

22-6-1917 వ తేదీ కార్పొరేషను కమిషనరులు 10 మంది కోరిన ప్రకారము త్వరితగో మొలసిగారు ప్రత్యేక సభను గావించనందులకు గాధుగు తన యచ్యుతిని కమిషనరులు నూచింపవలసి వచ్చినందులకు చింతించుచున్నారను తీర్మానమును శివజ్ఞాన మొదల్యారుగారు రుపపాదించిరి. స్పెషలు వర్క్సుఆఫీసుగూడ కార్పొరేషను చందెనముననే యుంచ వలెనని నిర్ణయించుట కేర్పలుపబడిన సంఘమువారి నివేదికముపై మొలసిగారు సభ్య ప్రపంచమును గావించిరి. దాని పైని ప్రత్యేకసభను గావించవలెనని కమిషనరులు కోరిరి. జనరలు మీటింగును జరుపు లోపల నట్టిసభను జరుపవలసి యుండెను. మరయు స్పెషలువర్క్సు ఆఫీసు కంట్రాక్టు జూలై 31 వ తేదీతో గాని తీరునదిగా చందలేదు. తీర్మానము జూన్ 20 వ తేదీని మొలసిగారికి చేరినది. నేటివరకును అద్దెచీటిని వ్రాసి రిజిస్టరు చేయించలేదు. కాని అద్దె పరిష్కరించుకొని సిగరెటుచుకొనవలసిన దని మొలసిగారు స్పెషలు ఇంజనీరు గారికి తెలిపిరి. ఇట్లు మొలసిగారు సభచేరుకుండుట చాలనకరము. చివరకు మొలసిగారు సభకు ఆహ్వానము నెలలో జరుపసెంచిరి. ఇది కేవలము పక్షపాతముతో కూడినది. కమిషనరులు తీరులులు పుచ్చుకొను నపుకరులు గారు, మొలసిగారు వారిని బడిపిల్లలను చూచినట్లు చూచిరి. అద్దె చీటిని వ్రాయించు కొనుటకే మొలసిగారు సభ నిల్పాలనయు చేసిరి. ఇది కమిషనరుల నమానించుటయే. అని శివజ్ఞాన మొదల్యారుగారునుడిచిరి. దొరస్వామి మొదల్యారుగారు దాని ననుమరిచిరి.

శివజ్ఞాన మొదల్యారు గారు నడిపిన దానిని వికలూర్యము మొలసిగారు తమ సెలవాంతమున దిగి వచ్చినంతవరకు ఆ తు ఉ ప పా ద కు లు ఆ గ ద ర నితము ఇదిగఱకను భావించుచుండిట్లును, మొలసిగారు లేని సమయమున పధిజరుపబడుటచే దయకు బాల విచారముగ నుండిట్లును రామస్వామి అయ్యగారు నడిపిరి. శివజ్ఞాన మొదల్యారు చెప్పిన దానిని బలపరచుచు, మొలసిగారు కార్పొరేషను వారికి బాల అవ్యాయమ కలుగజేసిరిని నవేశనగాను చెప్పిరి. స్పెషలు ఇంజనీరుగారి కచేరి కార్పొరేషను భవనమునం చుండుటలో కార్పొరేషను వారి కేమైన భవనములని వచ్చినచో వీరు కార్పొరేషను అధ్యక్షులు మొలసిగారిని మొదల్యారుగారి పోదునని శ్రీనివాసాచారిగారు చెప్పిరి. మొలసిగారు తమ యెదుట లేని సమయమున వారినిదింపుట పెద్ద మనిషి తరహా కాదనియు అట్లు చెప్పట వలన మొలసిగారు కేవలము మంచివాని తమ ఆభిప్రాయము కాదనియు కావున మొలసిగారు తిరిగి వచ్చి తమపదవియందు బ్రవేశించితిరువాత యీ విషయమే అప్పుడగూడ నాలోచించుట కారణము కలుగునేమో యాలోచించుచు శేషాచారియగారు శివజ్ఞానముదల్యారు గారిని కోరిరి.

శేషాచారియగారు నపపాదించిన దానిని నవాబ్దుద్దీన్ జీస్వామిగారు బలపరిచిరి.

ఈ యంశము గురించి ఇదివరకు మాట్లాడిన వాండునను మొలసిగారికి వ్యతిరేకముగనే మాట్లాడినయు వారి కనుకూలముగ నింతవరకు ఒకరైనను చెప్పలేదనియు, గనుక వారు వచ్చిన వెనుక దిగి యీ విషయమునే వారి ముందట దగా యదా గావించినచో వారికి దొరతన బ్రత్యుత్తరమువారుగూడ చెప్పదురనియు సభాధ్యక్షులు నడిపిరి. మొలసిగారు బహుళా తిరిగి చెప్పి తిరిగి రాని తమ ఆభిప్రాయమైనట్లు త్యాగరాయశెట్టిగారు చెప్పిరి.

వారు తిరిగి వచ్చినపుటికిని యిప్పటి తీర్మానములు విధిగ ఇప్పుడే తీర్మానింపబడి దొరతనము వారికి బంపబడినచో మొలసిగారిని రెండవ పర్యాయము కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగ దొరతనమువారు పంపిరిని దేశికాచారిగారు చెప్పిరి.

మొలసిగారి స్వశుం కృతాపరాధముచే నీ యల్లయంతయు సంభించినందున శివజ్ఞానమొదల్యారు గారు నుపపాదించిన దానిని ఇప్పుడే తీర్మానింపవలసి యున్నదని తిరుమల పిళ్లగారు నడిపిరి.

ప్రస్తుతము విచార్యమగు యంశము ఇట్లుపై జరుపబడు సభలో విచార్యకు ప్రశసంపబడిన బాగుండునని దేవదాసుగా రాసభవారిలో వెల్లడించిరి.

ఈ సమయమున కార్పొరేషను పాశ్చాత్య కమిషనరు ఇచ్చట లేందుకు నాకు బాలవిచారకును చున్నదనియు, తమచుట్టుకు తీర్మానము అప్పుడే తీర్మానింపబడినను సరియగు ననియు కానీ, మొలసిగారు లేని సమయము యీతీర్మానము తీర్మానింపబడినదని లోకు లనుకొనుట తమ కెంతమాత్రమును ఇష్టముకాదనియు సి.పి. రామస్వామి అయ్యగారు నడిపిరి. తమవైమోచబడిన నిందకు తా మేమైన సంబంధిసి చెప్పగలిగినచో వారు దానిని వ్రాసిపంపక చాలబాగుండునని గూడ అయ్యగారు చెప్పిరి.

వీరు చెప్పిన దానిని బలపరచుచు ఆనాటి సాయంత్రం లకు సభయందు తీర్మానింపబడిన తీర్మానముల నన్నిటిని మొలసిగారికి బంపుట ఉచితమని నవేశన గారు పలికిరి.

నవేశన గారు చెప్పినట్లు చేయుట సభాధ్యక్షుని విధియై యున్న దేమో యాలోచించ మని శేషాచారియగారు నవేశన గారికిమాదుపలికిరి. రామస్వామిఅయ్యగారు రుపపాదించిన వానిని గూర్చి సభ్యులు వోట్లు వేయుటకు బ్రారంభించిరి. ఇంకొక 15 దినముల పిమ్మట దిగి కార్పొరేషనుసభ మరి యొకటి జరుపబడుటకును అందు మొలసిగారి విషయమే తిరిగి ఆలోచింపబడుటకును సభ్యులచే తీర్మానింపబడి రాత్రి 7-40 నిమిషములకు సభ ముగింపబడినది.

కళ్యాణవర్ష హోమురాలు సభ.

సయ్యదు మాస్సేనగారి ఉపన్యాసము.

19 తేదీన సయ్యదు మాస్సేనగారు ఉర్దూభాషలో "స్వరాజ్యము" అను విషయమున గూర్చి మొక యుపన్యాస మొసంగిరి. ఆ ఉపన్యాస సంగ్రహ మీ క్రింద వాండు పరుపబడినది:—

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పతాకక్షణము క్రిందనుండి హిందూదేశము స్వరక్ష ము పరిస్థిరాధికారము పడయవలయునని యే హోమురాలుఆభిప్రాయము.ఇప్పుట్లునహోమురాలు ఆత్మకరుమని వేరేచెప్ప నవసరములేదు. కాని యీ యుద్ధమున మహమ్మదీయులు హిందువులతోగూడి సోదర వాత్సల్యముతో కృషిసల్పుటకుఁ గఠంబేమి? హోమురాలు మనదేశమునకు లబ్ధమైన యెడల నది హిందువులకే లాభకారిని నుండునని కొందరభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఈ యూహ సందర్భమున లేదు. హోమురాలు మనకు శేషాచారిగారి మహమ్మదీయులను తమ వ్యక్తికానము నందబాలరు. హిందూ మహమ్మదీయు సంఘముల కెల్లప్పుడును పరస్పర సంఘర్షణము కలుగుచునే యుండునను వాదము న్యాయము కాదు. ఏలయన, నీ రెండు జాతులు సమ్మేళనమైనచోగాని హోమురాలు మనకు లభింపదు. మహమ్మదీయులు హోమురాలు వాడులతో జేరుట కింక నొక కాగణము గలదు. ఇస్లాము మతానుసరణులకు స్వాతంత్ర్యేన్నమొందు.హిందువులును, మహమ్మదీయులును ఏక రాజకీయశక్తులబ్ధికి పాటుపడుచున్నారు. ఈ ఆశయము కరతలామలక మగుటకు నిరుపేదయైనను, ధనికుడైనను, హిందువైనను, మహమ్మదీయుడైనను, ఎల్లవారును దండకశ్రీ కొలది సహాయము చేయగలరని నా దృఢనిశ్చయము.

వంగలపట్టణమునందు 40 దినములనుండి యుద్ధతెగక వైశ్యవత్సముల సహాయముచే శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామివారి ఆలయమునందు ఆ రాధ్యులకును బ్రాహ్మణులకును అన్నదానమును స్వామివారికి 40 లక్షల పంచాక్షరీ ప్రసన్నరణమును రుద్రాభిషేకమును దానికితగినహోమతర్పణములును చేయించి ఆరాధ్యులకును బ్రాహ్మణులకును తృప్తికరమగు దక్షిణలతో సన్మానించిరి; శ్రీ ముదిగొండ శంకరాచార్యుల వారిచే అభయ రోజున ఉపన్యాసము చేయించిరి.

విషయము ప్రకారము.

కాన్వెన్షన్ మొదలు

ప్రభుత్వము

స్వపరిపాలనము

వార్తలు - వ్యాఖ్యలు

విరోధమునకు సంఘము

పరిశీలన ప్రకారము

కృతార్థములు

స్థానిక వార్తలు

విద్యాభ్యాసమునకు సమావేశము

ఇంగ్లీషుభాషా ప్రాధాన్యము

స్వతంత్ర్యము, ప్రజాస్వామ్యము

8

4

5

6,7

8

9

10

11,12

13

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1917-వ సం॥ ఆగష్టునెల 23-వ తేది

గురువారము

స్వపరిపాలనము:

ప్రభుత్వమునకు సభాత్రికములు

కోయంబత్తూరులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభయందును, జిల్లా రాజకీయ సభయందును గావించబడిన తీర్మానముల బరిశీలించిన, వ్యత్యాసము విశేషము గాన్పించును. రాజకీయవిషయములలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు భేదమును సమానవేదికపై నిలచి రాజకీయ విషయముల విమర్శించుటకు అభ్యంతరము గాన్పించదని ఈ తీర్మానములు విశేషపరచుచున్నవి. బ్రాహ్మణేతర సభ సాంఘికసభగ నుండి, రాజకీయ సభలలో జాతి వేరుకల వివక్షత లేక ఎల్లరును పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులై యున్నచో శాఖాసభలన్నియు జాతీయజీవనమునకు దోహద మొనగను. జాతీయభివృద్ధి సత్వరమునకు వచ్చును. సత్రికలలో బ్రాహ్మణులపై తీవ్రవాక్యములు ప్రయోగింపబడుచు, రాజకీయభివృద్ధికి భంగకరముగ వ్రాయబడుచున్నను, బ్రాహ్మణేతర సభాత్రికములు కడుజాగ్రత్తతో గావించబడిన వని మా యభిప్రాయము. కాంగ్రెసు తీర్మానములంత ముందడుగు వేయక భోయినను యీ సభాత్రికములలో జాతీయవాదుల కాత్మపర్యవేక్షణముతో వి గాన్పించవు. అభివృద్ధికి భంగకరములగువి గన్పట్టవు. అధికారిక నిరంకుశమును పెంపొందింప దగినవి ఏటిలో లేవు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూర్చి తీర్మానములయందు నిరూపింపబడినది. ఈ ప్రాతినిధ్యము బ్రాహ్మణులకు దక్కు తదితరులకు వర్తించుటకు వ్యక్తికరింపబడినది. బ్రాహ్మణేతరులలో హిందువులే గాక, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులుగూడ జేర్చికొనబడుటచే, దాదాపు హైందవజాతీయం తయు నిందు జేర్పబడినది. కోయంబత్తూరు జిల్లాలో బ్రాహ్మణేతరసంఘమును స్థాపించుట విషయమై న తీర్మానము అంబ్రోసుపాదరు గారను క్రైస్తవులు పొందించిరి. మినాక్షి సుందరమొదలియారు గారి తీర్మానము సామోదించిరి. మోదీను బాచ్చాసాహేబుగారు బలపరచిరి. అందుచే త్రి మతస్థులును నిందు పాల్గొనిరి. సాహేబుగారు మహమ్మదీయుల నీ యుద్యమమునండి బయటకు బంపగూడదని యుపన్యసించిరి. అందుచే బ్రాహ్మణేతరోద్యమముదాదాపుజాతీయోద్యమమనియే చెప్పవచ్చును. స్వల్పసంఖ్యాకు లగు బ్రాహ్మణు

లకు ప్రాతినిధ్యము లేకపోయినను సంఘశ్రేయము గోరు బ్రాహ్మణులు ఓడిమితో నుండుటయే మేలు. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు స్థాపింపబడినపుడు, బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము సహజముగ నెక్కుడగుట నిశ్చయము. జనబాహుళ్యమునందును, భూసంతయందును నెక్కుడు ప్రాముఖ్యముగల బ్రాహ్మణేతర సంఘము స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలయందు నెక్కుడు బాధ్యతను అధికారమును వహించిన సమయమున, స్వల్పసంఖ్యాకు లగు బ్రాహ్మణులకు పలుకుబడి దగ్గుట నిశ్చయము. అట్టి సమయ మాసన్నమయినపుడు, బ్రాహ్మణులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముకొనుటకు ఆందోళనము జరుపవచ్చును. తమసంఘమునకు న్యాయము కలుగజేయవలయునని బ్రాహ్మణేతరులనే యడుగవచ్చును. తిలకు మహాశయుడుగూడ నీ సలహానే యొసగియుండెను. అంతవరకు బ్రాహ్మణులు జాతీయోద్యమకారకు, తమ ప్రత్యేకవాగ్దలముల మరచి జాతీయోద్యమమునకిది నిడివరకు వలెనే పాటుబడుట యవసరము. కాని బ్రాహ్మణేతర సాంఘికలయొకమత్య మొంతవరకు నిలచునో చూడవలసియున్నది. క్రైస్తవులకును బ్రాహ్మణేతరులకును, బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకు న్ను సహజసాంఘికబంధముకన్న నెక్కుడు దృఢమగు పాశముగలదా యని శంకింపవలసియున్నది. కెయితు సనుహతు కలవరము మాశంకకు కారణము. బ్రాహ్మణేతర సాంఘిక యొక్కము దృఢముగ నుండుటమాత్రము జాతీయోద్యమమునకు తోడ్పడుననుటకు సందియములేదు. అట్టి స్థితికి గొంపోవుట కీ సభ తోడ్పడునని గోరుచు న్నారము.

ఇక తీర్మానముల పరిశీలన. రాజకీయ సభ వారినలెనే స్వపరిపాలనాదర్శము ఈసభ వారుగూడ దృఢపరచిరి. భారతీయు లెవరును నేడే సంపూర్ణస్వపరిపాలనము నొసగవలయునని గోరుట లేదు. కావున, నిందువిషయమై దేశములో అభిప్రాయభేదము లేదు. ప్రస్తుతముకన్న ప్రభుత్వము ప్రజల కెక్కుడు బాధ్యత వహించుటకు, యుద్ధానంతరము గొన్ని సంస్కరణముల నొసగుటకు ప్రభుత్వమువారిని సభవారు గోరిరి.

సామాజ్య, స్థానిక శాసననిర్మాణసభలో ప్రజా ప్రతినిధు లధిక సంఖ్యాకులుగ నుండునటుల, శాసననిర్మాణ సభలను విస్తరించుట మొదటి సంస్కరణము. ఈ సంస్కరణము ఘోక లేగారు సూచించిన సంస్కరణముల కన్న విశాలదృష్టిని జూపుచున్నది. ఘోక లేగారు సామాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో ప్రభుత్వసభ్యులే నెక్కుడుగనుండవలయునని సూచించిరి. వీరి తీర్మానము లీవిషయమై దేశీయమహాజన సభావిధానము సంగీకరించుచున్నవి. ప్రతిజిల్లాకును యొక సభ్యుడుండవలయుననిగూడ గోరిరి. సామాజ్య, స్థానిక శాసన నిర్మాణ సభలలో విద్య, పారిశుధ్యము, వ్యవసాయము, సహకారము, రిజిస్ట్రేషన్, శాఖలపై ప్రజా ప్రతినిధులకు పూర్ణాధికార ముండవలయునని తీర్మానింపబడినది. ఇందు కవసరమగు వ్యయము ఆదాయముతో ప్రత్యేకముగ విడదీయవలయునని వీరు గోరిరి. ఈ విషయములలో గవర్నరుగారికి గాని, రాజప్రతినిధిగారికిగాని ప్రజల తీర్మానముల ప్రతిఘటించు వధికారము గూడ (Power of Veto) నొసగబడలేదు. ఇట్టి యధికారము దేశీయమహాజన సభావిధానములో పూర్తిగ నొసగబడినది. రాజాంగసభలలో (Executive Councils) సగము సభ్యులు భారతీయులుగ నుండవలయునని తీర్మానింపబడినది. దేశీయమహాజనసభావిధానముతో నీ తీర్మానము కుటదూగుచున్నది. కాని శాసన

నిర్మాణసభ్యులు వీరి నెన్నికొనవలయునను సూత్రము మాత్ర మిందు లేదు. మ్యునిసిపలసంఘములును లోకలుబోర్డులును తమ వ్యవహారములను తామే నిర్వహించుటకు పూర్తిగ వధికార మొసగవలయుననియు, ప్రభుత్వోద్యోగుల వశమునుండి వీటిని దొలగింపవలయుననియు దీర్మానింపబడినది. వైద్యాలయములకును, ముఖ్యముగ రోడ్లకు గానలయు వ్యయమును ప్రభుత్వమువారే భరించి, స్థానిక ప్రభుత్వముల కావ్యయభారము దగ్గింపవలయునని తీర్మానింపబడినది. సామాజ్యాంతర్య స్వపరిపాలనము నాదర్శముగ ప్రభుత్వమువారింగీకరింపవలయుననియు, ప్రజలమనముల శాంతి పరుపనిండు విషయమై త్వరతో బ్రతునమును ప్రచురింపవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానము దేశీయమహాజన సభావిధానమున ప్రాముఖ్యత వహించినది. యుద్ధానంతర సంస్కరణముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయింపక బూర్జును, ప్రజలు తమనాంధల బూర్తిగ చెలికొనుట కవకాశ మొసగవలయునని గూడ తీర్మానింపబడినది. సంఘామానంతరము నెట్టి సామాజ్య పునర్నిర్మాణము గావించదలచి కొనినను హిందూ దేశమునకు యధినివేశ రాజ్యములతో బాటు సామాజ్యమున సమానస్థాన మొసంగవలయు ననియు, యీవిధానమును హిందూ దేశ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికి బంపవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానములతో యన్ని సంఘములకును తగిన ప్రాతినిధ్య మొసగ గోరుచూ, సంఘముల నాల్గింటిని పేర్కొనిరి. బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతర హైందవులు, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయుల, బేర్కొనిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు బ్రాహ్మణుల దర్బు మిగిలినసంఘములవారందరిని బ్రాహ్మణేతరుల క్రింద సేక సంఘముగ జేర్చిన విషయ మిందు వదలివేయబడినది. రెండువిభేదములు నాలుగుగ మారినవి. ఇది యటులుండవిండు. బ్రాహ్మణేతరసభలో స్వపరిపాలనమును గూర్చి దేశీయమహాజనసభావిధానము ననుసరించుటకు కారణము లేకపోలేదు. స్వపరిపాలనమే తమ సంఘాభివృద్ధికి మూలాధారమని బ్రాహ్మణేతరనాయకులు గ్రహించిరి. ఈ సమయము దాటిపోయిన, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు సాధ్యపడవనిగూడ వీరు గ్రహించియుండవలయును. ఈ ప్రతిష్ఠాపనలలో బ్రాహ్మణేతరుల పలుకుబడియే హెచ్చుగ నుండునని వీరికి గోచరమయియుండవలెను. జాతీయోద్యమము వీరి నాకర్షించి, బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును జాతీయ మహాప్రవాహములో గలిపినై చెను అందుచే స్వపరిపాలనాదర్శము అన్ని సంఘములచే నాదరింపబడి స్వచ్ఛందకాంతితో నిపుడు వెలుగుచున్నది. మిగిలిన తీర్మానములలో, నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్యను మ్యునిసిపలు సరిహద్దులలో నెలకొల్పవలయునను తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్యదేశాభ్యుదయమునకు లాభకరముగాదని జప్తిపూత్రిక ప్రారంభదేశలో నుడివియుండినది. కాని యిట్టి ప్రాముఖ్యతీర్మానము సంగీకరించుట బ్రాహ్మణేతరుల విద్యాభిలాషను సూచించుచున్నది. యూనియనులు తమ వ్యవహారములను తామే జరుపుకొనుట కధికార మొసంగవలయు ననియు, పంచాయతుల కెక్కువ యధికార మొసగవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. పల్లికుసర్విసుకమీషను నివేదికము దేశీయపసరముల దృష్టిపరుపజాలదనియు, ఇండోచరు పద్ధతి పునరుద్ధరింపగూడదనియు, అటవీపంచాయతుల నన్ని ప్రదేశములలో స్థాపింపవలయుననియు, దీర్మానింపబడినది.

ఈ తీర్మానముల గూర్చి వింత విపులముగ వ్రాయవలసిన కారణము ఈ తీర్మానముల యుద్ధారస్వభావము వెల్లడి జేయుటకే. స్వపరిపాలనా హంఫ యన్ని సంఘముల వారలలో నెటుల వ్యాపించి, యభిమానుల గావించుచున్నదో సువ్యక్తపరచుటకే. స్వపరిపాలనమునకు మహమ్మదీయులును హిందువులు నైక్యభావము కలిగియున్నారు. దక్షిణదేశమున బ్రాహ్మణేతరులు విరుద్ధ భావము గలిగియున్నారను నపోహ. నేటితో నికాధారమున దని తేలినది. కొలది కాలములో మాంటాగూగారు హిందూదేశము దర్శించుచున్నారు. భారతీయులెల్లరు భిన్నాభిప్రాయము లేక, ఏకముఖముతో వారికి దేశీయ వాంఛలను తృప్తి కరచుగ నివేదించి కార్యసిద్ధి బడయవచ్చును. ఈ మహిమాద్యమును జయప్రదము గావించుటకు భారతీయులెల్లరు దోడ్పడుట ధర్మము. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము వివరములలో జేసినది. ఆదర్శములోను, దానిని జేయుమార్గములయందును విభేద మేమాత్రము లేనపుడు, వివరముల విషయమై ఎల్లరును నెమ్మదిగా చర్చించికొని, యేకాభిప్రాయములగుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదని మాయభిప్రాయము.

మాంటాగూగారి రాక : మదరాసు మెయిలుపత్రిక

మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కేతెంచెదాను వార్త మెయిలు పత్రికకు కొంత యాదోళనకారణమైనది మాంటాగూగారి ప్రకటనము రెండు సారాంశముల దేశమునెటుల నుంచినదని గత సాయంత్రపు మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. మొదటిది పరిపాలనపు ప్రతిభాఖయందును భారతీయుల నధికముగ నియమించుట. రెండవది హిందూదేశమున స్వామ్రాజ్యస్థ ప్రజాపరిపాలన మేర్పరచుటకు స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలక్ష్యక్రమక్రమముగ స్థాపించి మెంపొందించుట. ఇది కార్యదర్శిగారి యుద్దేశము. ఇందు విషయమై రెండు సందియములు మెయిలు పత్రికను బాధించుచున్నవి. భారతీయులను పరిపాలనమునందధికముగ నియమించుటయన నర్థమేమి? విద్యాసంపదచే సామర్థ్యము వహించి యుద్యోగములబ్రవేశించుటకు మెయిలుపత్రిక కెట్టియభ్యంతరములేదు. ఎటులయనను భారతీయులను బ్రవేశ పెట్టవలసినదను నూహతో, ప్రత్యేకపు టేర్పాటుల గావించిన ననర్థము వాటిల్లినని మెయిలు పత్రిక సూచింపుచున్నది. హిందూపుల కన్నతో ద్యోగముల నధికముగ నిచ్చునమాత్రమున ప్రస్తుత యాశాంతి తగదనియు, యీ సంస్కరణములన విశేషోపయోగము లేదనియు మెయిలుపత్రికాభిప్రాయము. కాని యుద్యోగముల నధికముగ బడయవలయునని యత్యంతకుతూహలముతో నున్న సంఘములవారికి మెయిలుపత్రికా వచనములు యాశాభంగము కలిగించవచ్చును.

రెండవసందేహము ప్రబలమయినది. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపించుటలో పార్లమెంటు బోలిన సంస్థాపనల నిర్మించుట కెవ్వరైన నూహ గలదా యని మెయిలుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. బాధ్యతగల ప్రభుత్వభావము విశేష దూరముండున్నది. కాని బాధ్యతగల ప్రభుత్వమున పార్లమెంటు సంస్థాపనలని ఎన్నడును ప్రమదదగూడదని మెయిలు పత్రిక నిరూపించుచున్నది. తన వాదమున కాధారముగ మాన్లే ప్రభువుగారి యభిప్రాయముల సాయముగ వైకొనినది. మాన్లే ప్రభువుగారి యదారాభిప్రాయములతో నేకీభవింపక బోయినను, వారి సంకుచితాభిప్రాయములు మాత్రము ఆంగ్లోహిందవ పత్రికలకు బనికవచ్చును. మాన్లే ప్రభువుగారి సంస్కరణము లనర్థదాయకములని మున్నగు వినుస్పించినది ఏదే. వదివత్సరములక్రింద ఎద్దియో నొక సందర్భమున మాన్లే ప్రభువు వచ్చించిన వాక్యములను మెయిలు పత్రిక ప్రమాణముగ వైకొనినది. అప్పటి నుండి యు, యూహలలోను, ఆదర్శములలోను హిందూదేశమును దర్శించు ప్రపంచమునందంతయు మార్పు మొట్టు ప్రతిష్ఠాపనలు ఆదర్శమున కయినను బనికరావనుటకు మెయిలుపత్రికాస్త్రోక్తము ప్రశంసనీయము. ప్రపంచమునందంతయు పార్లమెంటు సంస్థాపనల నెదజల్లవలయునను ఆంగ్లేయుల యభిలాష సమంజసముగాదని మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అట్టి ప్రతిష్ఠాపనల నిర్మించుటకు యవసరముగా రాజకీయ పరిస్థితు నీదేశమున గాన్పించనట! ఇప్పుడు గాదు ఏబదివత్సరములకయినను యిట్టి పని సాధ్యముగాదని మెయిలుపత్రికాభిప్రాయము. ఫిలిప్పైనుదీపులలోనిట్టిపనిసాధ్యమయినది. చైనా, జపాను, పెర్షియా దేశములలో సాధ్యమయినది. కాని ప్రాచీననాగరికత గలిగి, కొండొక కాలమున ప్రజాప్రభుత్వ సంస్థాపనల కాలనాలయిన భారతవర్షమున మాత్రము ఇట్టి కార్యము సుసాధ్యము గాదట!

మాంటాగూగారి యాశయము మాత్రము పార్లమెంటు సంస్థాపనల ప్రతిష్ఠించుటయే యని యూహింపవచ్చును. అట్టియాదర్శము వారికి గలదని, మెసపోటేమియా నివేదికసందర్భమున వారొసగిన యవన్యాసముచే తేటబడగలదు. నోకే గారి విధానము నీతరుణమున చర్చించుట భావ్యము గాదనియు, యదిగూడ నాలోచనకు దీసికొనిరాబడుననియు, మాంటాగూగారు సర్జా రీసుగారికి పార్లమెంటుసభలో ప్రత్యుత్తరమొసగి యుండిరి.

మాంటాగూగారి విచారణ ఫలిత మెటులు న్నను, మెయిలుపత్రికకు గలిగిన మనోద్వేగమునకు సానుభూతిని దెలుపుట భావ్యము.

అనకాపల్లి మ్యూనిసిపలు సంఘము

ఈసంఘపు వృత్తాంత మంత తృప్తికరముగ లేదు. మ్యూనిసిపలు సంఘాధ్యక్షునికిని మ్యూనిసిపలు సభ్యులకును యైకమత్యభావము లేదని దొరతనపువారి విమర్శనముతో గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి భావము ప్రబలుట చాల శోచనీయము. సభ్యులు తమ తమ యంతకలహములను బోద్దొలిస్తూనిక స్వపరిపాలనమును సార్థకము గావించుట ముఖ్యధర్మమని మ్యూనిసిపలు సంఘమువారిని హెచ్చరింపుచున్నారము. 1916-17 సంవత్సరములో 20 సభలు జరిగినవి. ఇందులో వలయు సంఖ్య రాక విలువబడినది యొక్క సభయే. జిన్నలు వసూలు గావించక నిలువ హెచ్చుగ నున్నది. 183-3-2రూప్యములు వసూలుగానవి నడలివేయబడినది. 1477 రూప్యములు సంవత్సరాంతమున నిలువ యున్నవి. ఈ మ్యూనిసిపలు సంఘము ఒక హైస్కూలును, నాలుగు ప్రాథమిక పాఠశాలలను పోషించుచున్నది. హైస్కూలు తిన్నగ నడుచుచున్నదని తెలిసికొనుటకు సంతసింపుచున్నారము. జీతముల నుండి హైస్కూలుచకు రు 10553-10-6 లు ఆదాయము వచ్చుచున్నది. వ్యయము రు 10053-2-0 లగుచున్నది. అందుచే హైస్కూలు పోషణభారమున కెట్టి యిబ్బందులు గలుగక కార్యక్రమము సక్రమముగ సాగుచున్నది.

వైద్యశాల ప్రజాహితముగ నున్నటుల వ్యక్తమగుచున్నది. పట్టణ పారిశుధ్యము తిన్నగ నున్నను, మహానివ్యాధి మాత్రము వ్యాపించి యరువది మందిని తన గాఢ వేసికొనినది. రోడ్లైతమాత్రము బాగుండలేదని, డివిజను ఆఫీసరుగారు వ్రాయుచున్నారు. మురుగునీరు పోవుటకు వసతులుకూడ లేవని వారే వ్రాయుచున్నారు. డ్రెయినులు లేక పోవుటయే రోడ్లు సరియగు ప్థితిలో నుండకపోవుటకు కారణమని కూ యభిప్రాయము. మురుగునీరు పోవుట కేర్పాటులు గావించుటకు రోడ్లు బాగు పడుట కే మాత్రమును విలుండదు. మురుగునీరు బోవుట కేర్పాటుల గావించుటకు మ్యూనిసిపలు సంఘములకు ధనముండదు. అందుచే డ్రెయినేజి ఏర్పాటులు లేకుండనే, రోడ్లు బాగుపడ లేదని మ్యూనిసిపలుసంఘములపై నిందమోపుట యంత సమంజసముగ గన్పట్టదు. రాబోవునత్సరము మ్యూనిసిపలుసంఘము వా కమత్తముతో బనిచేసి, పట్టాపు యభివృద్ధికి తోడ్పడెదనయ్యు. ప్రభుత్వమువారి ప్రశంసకు బాతులయ్యెదననియు గోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వములు

1916-17 సంవత్సరమునకు బూర్వము మూడునత్సరములలో కడప, బళ్ళారి, కర్నూలు, మధుర, కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో వ్యవసాయ దారులు ఋణము లడుగుట దగ్గినది. కృష్ణా, తంజావూరు జిల్లాలలో నధికముగ గోరబడినవి. 13 లక్షల రూప్యముల ఋణము పుంగన జమిందారుగారికి తనభూములను సర్వే గావించుట కొనగబడినది. మ్యూనిసిపలు సంఘములకు 1916-17 సంవత్సరపు బడ్జెటులో 4,00,000 రూప్యముల ఋణ మొసగ నిశ్చయింపబడినది. ఇందులో బందరు నీటిసప్లయకి 57,000 రూప్యములును, ఏలూరు నీటిసప్లయకి 17,000 రూప్యములను ఆయా మ్యూనిసిపలుసంఘముల కిచ్చుటకు బడ్జెటులో ఎ ప్టి మేటు గా వింప బడినది. కాని వాటి నింకను ఈ సంఘముల కీయలేదు. 1916-17 సంవత్సరమున బందరు మ్యూనిసిపలు సంఘమువారి గామొత్తమునొసగ వనసరములేక బోయిన దనియు, ఏలూరు మ్యూనిసిపలుసంఘము వారా మొత్తమును తామే భరించిననియు, దొరతనమువారు దెలుపుచున్నారు. బడ్జెటులో ఎ ప్టి మేటు గావించకపోయినను ప్థితిని, విశాఖ పత్తనము, అనకాపల్లి పట్టణముల సర్వే కై 22,500 రూప్యము లొసగబడినవి. బందరు నై త్వనిర్మాణమునకు కృష్ణాజిల్లాబోర్డున కిచ్చిన ఋణము 1907-1908 సంవత్సరముతో నాఖరైనది. 18.53లక్షల రూప్యములు ఋణపు మొత్తము. ఇది నలునది యర్ధ సంవత్సర వాయిదాలతో వాయిదాకు వడ్డితో సహా 6.8 లక్షల రూప్యము లొసగవలయును. 1916-17 సంవత్సరాంతమునకు అసలు మొత్తము క్రింద 6.57లక్షల రూప్యములు దీర్చబడినవి. ఇంకను 11.95 లక్షల రూప్యములు ఋణమున్నదని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు.

నెలోనికా పత్తనము

ఈ పత్తనము రెండు చతులు దగ్గముగుట చాల విచారకరము. గ్రీసుదేశమునకు చాల నష్టదాయకము. ఆదేశమున విడి ముఖ్యముగ రేపు పత్తనము. ఈవిధ్వింపమునకు కుట్ర ఎన్నియు గారణము గానని తెలియుచున్నది. లక్షలంది ప్రజలు గృహనసతి లేక యల్లాడుచున్నారట. వీలో 40,000 యూదులుగూడ లరు. ఈ పత్తనమున గతజనాభాప్రకారము 16,000 మంది జనులు గలరు. ఈ పత్తనమునకు యమితనష్టము గలదని

విరోధామహాసంగ్రహము

ఆంగ్లండువైవిమానదాడి

శత్రుజస్తిను ప్రిటియు యుద్ధనౌకలచే భవంతుగుట

వైవిమానములు — పరాసువారికి ప్రాముఖ్యవిజయము

మిత్రులందరి యుద్ధనౌకలు త్రొక్కి వాకాశ్రయమును ముట్టడించుట

(రైటరు ఏ. జి. స్పెన్సర్)

సంగ్రహము

ఆంగ్లయుద్ధ నౌకలు

జస్తిను విమానమును గూర్చుట

లండను, ఆగష్టు 22:—జస్తిను తీరముననున్న యుద్ధ నౌకలు శత్రువుల జస్తిను విమానమును దృఢమొనరించినవని నౌకాధికారులు ప్రకటించిరి. వైమానికు లండనుకు వినిపించిరి.

యుద్ధమున గాయపడిన యుద్ధోగములు

ఉద్ధోగములగుర్తులు కొకయర్షియ

లండను, ఆగష్టు 22:—యుద్ధములో గాయములు తగిలి యుద్ధనేక కుడకరింపని యుద్ధోగములకు బర్మా, ఇండియా, మున్నగు తూర్పుదేశములయం నుద్ధోగములను గూర్చి సైంక సంఘ మేర్పాటైనది. సంఘమువారు ఇండియా కార్యాలయ గున సమావేశమగుదురు. కనుక నిట్టియుద్ధోగముల దరఖాస్తుల త్రుక్కొన నగునని మాంపేగుగారు ప్రకటించిరి.

హిందూదేశ పరిపాలక సంస్కరణము.

లండను, ఆగష్టు 22:—ప్రజల సభలో సర్ హనురీసు గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, గోక్షేగారి మోచనలు చాల జాగ్రత్తతో పరిశీలించదగిన వయ్యి వాని గూర్చి ప్రస్తుతము విచారించుటవలన భావములేదని మాంపేగుగారు చెప్పిరి.

శత్రువులు ఇంగ్లాండుమీద దాడివేడలుట.

ప్రహత్నములు విఫలములగుట

లండను, ఆగష్టు 22:—నార్తాసంఘమువారిటుల తెలియ బరచుచున్నారన్న రాత్రి యాహ్లామైతీరమునవిమానములు గన్పించినవి. ఒకటి హంబురు నదిముఖము నెదిరించి కొన్ని బాంబుల పడవైచి పిమ్మట సముద్రముమీదికి బోయెను. ని మానవిధ్యుంకశిల్పములు గుండ్రు కాల్చినవి. కొలది నష్టము మాత్రమే గలిగినది. ఒక మాన్యుకకు దెబ్బతగిలెను.

యూరూపవచ్చును. ఈపత్తనమునందలి గృహములు విశేషముగ కొయ్యబోను, మట్టిబోను గట్టబడినవి. మనీదులు, క్రైస్తవదేవాలయములు మొదలగు గలవు. ప్రాచీన గోమకశిథిలములు విశేషము గలవు. ఇవియన్నియు యగ్నిచయ మయ్యెనేమో తెలియదు. సంగ్రామములో నూ హింప వీలులేనివృద్ధులు లేకుల సంభవించునో దెలిసికొనుట కిదియే తార్కాణము.

మదరాసు కార్పొరేషను

మొయిలు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

“హిందూ పత్రికలో మెలోనిగారి చదు తగ్గరము, అవకాశస్యముక్తిద పరిణమించుచు న్నదని వ్రాయబడినది. ఉద్ధోగి, ప్రజావాంఛలచే నడువబడక, తన యిచ్చనచ్చినటుల ప్రవర్తించుచుండిన, వేరువిధముగ నెటుల పరిణమించును? మేము సత్వరమగు మార్పుల కిచ్చగింపము. కాని కొలది మంది యుద్ధోగముల స్వాధీనమందున్న ఈ యధికారము నందరిగో బంచి, విధానమును ప్రజలు నడుపునటుల జేయుటకు కాలమాసన్నమయినదని మా యభిప్రాయము. పరిశాసము అవకాశస్యముగ పరిణమింపకుండ గావించుట కింతకన్న మార్గము గాన్పించలేదు.”

ఇందుపై మావాఖ్యాన మనవసరము.

దోవరు మార్గేటులమీద బాంబులు పడుట.

లండను, ఆగష్టు 22:—పత్రికాసంఘము వారిటుల తెలియబరచుచున్నారు. శత్రు విమానములు నేటి ఉదయ పది గంటలకు కెంటు మండలమునందు మార్గేటు సమీపమున గన్పట్టెను. వైమానికదళమున, నౌకా వైమానికదళములను శత్రుల నెదిరించి బోనికబోతుండ జేసినవి. దాడిదాట్లలో కొలదిమంది మాత్రము మెల్లగ మార్గేటునకు బోయి గృహోస్థులుతెరి. ముగ్గురు మనుష్యులు చంపబడిరి. ఇద్దరికి దెబ్బలు తగిలెను. కొలదివృద్ధులు మాత్రమే సుభవించెను. విమానవిధ్యుంక ఫిరంగులు విశేషముగ గాల్పబడియెను. విమానములు రెండు శత్రువిమానముల నేలగుల్పెను.

పసిలేనివారికి పనిగల్పించుట.

లండను, ఆగష్టు 22:—అసామర్థ్యులగు ఉద్ధోగియు లకు పనిని గల్పించుటను గూర్చి మాంపేగు గారు ప్రజలనుండి గమన నిట్లు తెలియ బరచిరి. తూర్పున కాఖుగల బ్యాంకు లలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములందుగూర్చి నమపచున్నారము. వారు మాత్రమే అట్టి ఉద్ధోగముల నీచుతగి యున్నారు. అటుల వారు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపిన పదప అంగీకృతులైన దరఖాస్తుదారుల సమాచార మంతయు పూర్తిగ తెలిసికొన బడును. కాని అట్టి ఉద్ధోగముల నేక మంది యుండ జాలరని నా యుద్ధోగ్యము.

నాగార్జున

తెన్న పరిసరమున నాంగ్ల సైన్యముల ముట్టడి

శత్రుస్థానముల వశపరచుకొనుట.

లండను, ఆగష్టు 22:—ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి.—తెన్ననకు తీరమునను పశ్చిమమునను రెండువేల గజముల యుద్ధరంగమున నేటిముద మునుముట్టడించి శత్రుస్థానముల బట్టుకొంటిమి. భయంకరమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. తెన్నపరిసరములయందు శత్రువు లొసరిన మామ ప్రతిముట్టడులు తొలగగొట్టబడినవి. చాలమంది శత్రు సైనికులను బంధిం నొనర్చితిమి. మెస్సెస్సుకు ఈకార్యభాగమున మేము శత్రు విమానములను తొలగగొట్టితిమి.

శత్రువిమానములు 16 టిని గూర్చుట

శత్రు వైమానికు లతి తీవ్రతతో విశృంభించినను మేము వారి యంత్రముల 9 టిని గూర్చి 7 టిని తరిమితిమి. మా విమానములు నాలుగు కావచ్చుట లేదు.

జర్మనుల ప్రకటనములు

ఒకదానితోనొకటి సరిహాతుండుట

లండను, ఆగష్టు 22:—వైద్యముద్ధము మనకనుకూలముగ జరుగుచున్నదనియు వైరసైన్యములు ఏవొకరు మాట్టముల జొచ్చుకొనినవనియు శత్రు అధికారులు ప్రకటించిట్లు వాయువార్త తెలియజేయుచున్నది. పిమ్మట మాట్టము 344 గుట్ట ఫాసిపుడ్లలో కొంతభాగమును పరాసువారు పట్టిరిన పరిమేక జర్మను ప్రకటనయు తెలియజేయుచున్నది. పరాసు వారి కధికమగు నష్టములుకలుగుచున్నవి. యుద్ధము తీవ్రమగుచున్నది. మనకు విజయము కలుగవచ్చును. వైద్య యుద్ధ మాండ్లముల ప్రోద్బలమున ప్రారంభమయ్యెనని వై తంత్రి వార్తలో తెలియజేయుబడినది.

ఆంగ్ల జర్మను సైన్యములు డీకొనుట.

భీకరమగు మల్లయుద్ధము

లండను, ఆగష్టు 22:—ప్రధానస్థానములనుండి రైటరు విలే ఖకుడిట్లు తిండ్రివాన్దనం పెయ:—తెన్నపుర పశ్చిమభాగమున కనేడియను సైన్యములు మరల ముట్టడియొనర్చినవి. నూకోదయమగు సరికి పరాతిదళములు ముందునకు బోవుచుండెను. ఇంతలో నీడశముల కెదురుగ జర్మను సైన్యములు వచ్చుచుండెను. తమవైరులను ముట్టడింప జర్మను లీసమయమునే ఏర్పాటుచేసికొని యుండినంగన ఉభయ సైన్యము లీతీరన సమావేశముకా దట్టింపెను. అమిత క్రూరమగు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. ఇరు తెగల సైన్యములును మల్లయుద్ధమున కుపక్రమించెను. బాంబులు సన్నీలను ఈ మహాసమరమున నుపయోగమైన ముఖ్య ఆయుధములు. క్రమక్రమముగ కెనడా సైనికులు జర్మనులను వెనుకకు గొట్టిరి. ఉభయ సైన్యములను వై తెరుగున డీకొని 15 నిమిషములకు సరికి జర్మను య త్ని ములు అనసానదశయం దుండెను. తత్కారణమున ఆ సైన్యములు తమకందకపు పిల్లగోడలుచేరుకొని నవట పోర సిద్ధమయ్యెను. పిమ్మట సాధ్యమగునంత త్వరితముగ జర్మనులు తెన్నశిథిలముల జొచ్చుకొనిరి. వీరు వెడలిన యుత్తరక్షణమున మరఫరంగుల నుండి తీవ్రమగు నగ్ని జ్వాలలు వెడల నారంభించెను.

పురోగమము

కెనడా సైన్యములలో నుత్తరభాగము చాలవరకు ముందుకుపోయెను. హద్దులుమీరి ముందుకుకొక యడుగైన వెట్ట గూడదని యీ సైన్యములకు కఠినమగు తీవ్రపులుచేయబడెను. మధ్యతక్షణభాగములను శత్రు సైన్యములు పట్టుదలతో నెదిరించెను. ఇంకను ఈ భాగములయందు యుద్ధము జరుచున్నది. వైరసైనికు లనేకులు బంధిలొనర్చబడిరి. వీరిలో చాలభాగము గాయపడినవారై యున్నారు.

వైవిమానయుద్ధము జరుగుచుండుట.

పరాసువారి విజయములు.

జర్మనులు వివవామువుచే జచ్చుట

లండను, ఆగష్టు 22:—పరాసువారి ప్రకటనము:—వారాలియను పీఠభూమి, సెర్బి, క్రోవ ప్రదేశములయందు శత్రు స్థిరమరము తీవ్రమగు నుండెను. సాం పెనులో పెంటుపిలారకుప్రదేశమున జర్మనుర్యాయములవై ఫిరంగుల బాంబుచేయ గా జర్మనుల గ్యాసురిజర్వాములు ప్రేలిపోయినవి. పిమ్మట వేగు పలాలములటకు బోయిమాడగ కందకములలో జర్మను సైనికులు లేనేలేరు. కందకములన్నియు చచ్చిన సైనికులతో నిండియుండెను.

వైద్యరంగమున ననేక ప్రశంసలుయందు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. అన్ని స్థలములందు మును సమరము మా కరుకూలముగా మలచెను. ముగ్గుజానకు పశ్చిమమున, గూసు హిల్లు, కెగను పిల్లుగ్రామములు మాయధీనమున నున్నవి. కుడిగట్టున, సైంక ముట్టడి జరిపి, తత్ఫలముగ కె మె నో ను జయించు కొంటిమి. ఈగ్రామమునె గాక వానిరిగ్గి గుట్టతోజేర్చు కందకపంక్తుల నన్నిటిని గూడ నశిపరచుకొంటిమి. ప్రతిముట్టగుల తొలగ గొట్టితిమి. వైరసైనికులను విస్తాగముగ చెరచాలయం దుంచి యున్నాము. వీరిసంఖ్య యెంతయుండెనో తెక్కబెట్టలేను.

ఆసుపత్రినౌకల ముట్టడించుట.

స్వారిసు, ఆగష్టు 22:—వైద్యపద్ధతు జరిగిన పరాధ మునకు కోపగించుకొని జర్మనులు మరల సైంక క్రొత్త కార్య మొనరించిరి. నిన్నటిరాత్రి జర్మనుర్యాయములు మామ పరాసు వారి ఆసుపత్రి నొడల మూడింటి మీద బాంబుల వైచినవి. ఓడలనిండ దెబ్బలు తగిలిన సైనికులను వైద్యోగ్యోగము నుండి. ఈ క్రాంత్యుత్తముగ దెబ్బలు తగిలిన వారిలో 7 గురు మరణించిరి. ఇరువది మంది వైద్యోగ్యోగములకు దెబ్బలు తగిలెను. ఇదివరలో దెబ్బలుతగిలిన వాగలలో 12 గురుకు మరల నిందుమూలమున దెబ్బలు తగిలెను. దెబ్బలుతగిలిన వాంబుల తమ మంచములమీద నుండగనే దెబ్బలుతగిలి మరణించిరి. ఒక “రెక్సుక్రాను” దాదియు, ఉపచారకుమను మంచములపద్ద నుండగ మరణించిరి. భయ గుంతవిస్తారముగలేదు. గానుములు తగిలినవారు చేయూతనొసగిన నమగలస్థితియందుండిరి. ఆసు పత్రి నొడలయందుండు వారందఱును నుంటల వార్పుటకు ప్రయత్నములు లొనరించిరి. ఇంటికప్పలమీద ఎట్టజెండాలు కట్టబడి విశదముగ గన్పించుచున్నను, జర్మనులు మూడవ సారి చిరల నాప్రదేశమున కే తెంచి బాంబుల దువ్వనాగిరి.

స్థలముల గావూరుకొనుట.

లండను, ఆగష్టు 22:—నేటి సాయంత్రము వర్షమా నమున నోడగ్గాను పోగుగారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు:—

వెర్దనుయ్యంతు.

లండను, ఆగష్టు 23:—పరమ అధికారు లనధికార ముగా నిట్లు పలుకుచున్నాడు. వెర్దను య్యంతులన శత్రువులు సాధ్యమగుంతరకును ఎదిరింప నిశ్చయించుకొని

కార్యకర్తల సైనిక ప్రతినిధి సంఘము

సంఘమువారి వ్యతిరేకముగా ఉండింపబడుట. వెట్రోగ్రాడు, ఆగష్టు 22:—రహస్యతన విషయమున నభయపాత్ర మొనగుటకు కార్యకర్తల సైనిక ప్రతినిధి సంఘమున

జాగుగారి నిదేశ వాసము

లండను, ఆగష్టు 22:—జాగుగారు తమ సంతకము వెట్రోగ్రాడునుండి బోబొల్గూరుకు బంపినట్లు బడి రని అధికారికంతముగ ప్రకటింపబడినది.

శత్రు అనన్యోదన సూచనలు.

లండను, ఆగష్టు 21:—వెట్రోగ్రాడువద్దను ఎక్సేం జి విలేజుకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు. రహస్యముననున్న వైనికులకు సహాయము సంపాదించుటకుల తేయటకును

మిత్రమండలి వారు స్థలముల నాక్రమించుకొని గోల్పోవుట.

లండను, ఆగష్టు 22:—గుస్టా ఆధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. విక్టోరియానగిరి శత్రువు లొనరించిన పురోగమముల మేము లెక్కువై పోతిమి. ఓక్లా దిశను శత్రులు కొంచెము ముందున కరిగిరి.

గ్రీసు

ఏథెన్సు, ఆగష్టు 22:—సలూనికానగరమునందు ఒక లక్షమంది ప్రజలు ఇండ్లులేకుండ చేయబడినది అధికారు లొప్పుకొనిరి. అందు నలువదివేలమంది బాధ్యతధులు.

ఇటలీ

బ్రిటిషు ఇటాలియనుల యుద్ధనౌకలు. రోము, ఆగష్టు 22:—బ్రిటిషు ఇటాలియను యుద్ధ నౌకలు ఇటాలియానోని మీద నున్న శత్రు స్థలములను 9-న తేదిన బయ్యపువముగ బుట్టుడించెను.

ఇటాలియనుల సూరనావస్కందనములు.

లండను, ఆగష్టు 22:—ఇటాలియనుల సూరనావ స్కందనమును గూర్చి మోగర్త్యుల వైరికాధికారినుండి ఈ క్రిందిసమాచారములు లైటరు సంగ్రహించెను. (బ్రిటిషు సైనిక బోవుటకు గూర్చి యేమియు మార్గాదేశములును సున్నంపట్టు కొన నెంచిన బాగముల వైస బట్టుకొనినయెడల మిత్రమండలి వారును, ఇటలీవారును చాల అవ్యవహారులని నేన తలంతును.

ఇటాలియానోను దాటుట

రోము, ఆగష్టు 22:—ఆమోనోవ స్కామన ఐసోనో నదికి వంతెనగట్టుట నుహానుకార్యమని “ట్రీబ్యూను” పత్రిక కల్పించుచున్నది. యుద్ధాంధమునకు పూర్వపురాత్రి నుండియు నాంధ్రంపడి యన కాత్రిరాత్రికాలమునందున నె

ఆస్ట్రీయా వై న్యాధిపతుల శిబిరములమీద దాడులు వైచుట.

రోము, ఆగష్టు 22:—“గియోకేలిడి ఇటాలియా” విలే ఖకు డిటుల తెలియబరచుచున్నాడు. బోల్షివో ప్రదేశమున జరుగు అవస్కందనము నందలి మట్టి సమయములో ఆకాశ నిమానములు చాల బాగుగ సహాయ మొనరించినవి.

ఆస్ట్రీయా

హంగరీ ఆహారపదార్థములు. జూరిచ్చి, ఆగష్టు 22:—గుమేరియానుండి ఆహారసా మగ్రాకుండునుండి ఆస్ట్రీయా దేశమునోకిరియం గుండు

సిరియా

యుద్ధతంత్రీ వాద. సిరియా, ఆగష్టు 22:—ఇండియానుత్రి గాజప్రతినిధి కి తీరున తంత్రీవాద్యనంపెను:—

మిత్రమండలివారంతట పెట్టిన మట్టిడి స్థాపనముండి ఏడిగూటిక్కు సముద్రమువరకు వ్యాప్తి పరుచున్నది. వెర్దను యుద్ధ పరాసు నేనలను ఐసానోరంగమున విటలీ గారును మట్టి డించుచున్నాడు.

ఇటాలియను ఆల్బు, స్థానముండి ఇటాలియను లొక్క సారి ఆస్ట్రీయా వారి స్థానముల నెదరించిరి. శత్రువులు మిక్కిలి పట్టుదతో పోరాడుచుండి నను, వాటి ప్రధమ కందక పంపులను బట్టుకొని 7500 చుం

శత్రువులు ప్రతి మట్టికలు జరుపుచుండినను, ఆంగ్ల యులు తమ స్థానములను నిలుపుకొనిరి. తెన్ను, ఈవెనుపరి కరములయం దాగ్ల వైద్యములు ముందుకు పోగలిగినవి.

శత్రువులతో గొట్టబడినది. కుసుక్కులు మొదలగుదాగుయొద్ద రహస్యవారితోడ పోరాడి, దవ్యముల కలుసుండి తరిమివేసిరి.

కుసుక్కులు మొదలగుదాగుయొద్ద రహస్యవారితోడ పోరాడి, దవ్యముల కలుసుండి తరిమివేసిరి. గాని వెంటనే గవ్యము వైద్యములు కుసుక్కుల నాస్థానములనుండి వెదలిం చెను.

ఆంగ్లనౌకాదళములు జ్వలంబు డిప్టాయునౌక నొక గాని వెంటదరిమి తగులబెట్టినవి.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు 880

1904 సంవత్సరము న. III రు చుద్రాసు సిటి మ్యునిసిపల్ ఆర్డునెంట్ 240 న శ్లెక్షను నమనరించి యీ దిగువను కనుపరుచబడు వీధులు 21-8-1917 నుదలు దిగువ వుత్తరువు వరకును

- 1. తిండియారుపేట:—కుప్పంకోట్ల, నరద రాజమెరుమాల్ కోవెలవిధి విధిగడుచునున్న కంబ లన్యుకోవెలవిధి. 2. తిరునల్లీయూరు వైరోడ్లు, కంబలన్యు కోవెలవిధి, వీనినడుచుచున్న వరదరాజమెరుమాల్ కోవెలవిధి.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు జె. సి. మొలోనీ స్పెషల్ పబ్లిక్ డిపార్టుమెంటు వెసిడెంటు మద్రాసు 22-8-1917 మద్రాసు కార్పొరేషన్

ప్రతిపత్తి

కలకత్తానుండి బంగారమును ఎగుమతి కాకపోవుటచే బంగారమును కలకత్తానుండి భరణము చేసినది.

బంగారమును భరణము చేసినది ఎన్. ఎమ్. రాజగోపాలాచారి వారి వద్దనున్నది. వారి వద్దనున్నది.

మొదటి:— తిరుగుబాటు రుణమును ఎన్. ఎమ్. రాజగోపాలాచారి వారి వద్దనున్నది.

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:— మొదటి:—

మాంటాగుగారి ప్రకటనము.

ప్రతికాశిస్తాయములు.

సివిల్ మిలిటరీ గెజెట్టు.

ఈ దేశమున హిందూదేశ కావ్యదర్శిగారు ఏరితి అభిప్రాయములను తెలుపుచున్నది.

పంజాబీ పత్రిక.

ఈ ప్రకటనమునకు పంజాబు పత్రిక చక్రవర్తిగారిని దొరతనమువారి నభినందించుచున్నది.

ప్రతిపత్తి.

“మాంటాగు గారి ప్రతిపత్తి దేశమునకు వచ్చుటను మేము మనస్ఫూర్తిగా వాదించుచున్నాము.

అత్యంతభావ పత్రిక.

మాంటాగుగారి హిందూదేశ సంస్కరణములు ఒక సంగతిని స్పష్టపరుచుచున్నవి.

మాంటాగుగారి నభినందించుచు, సర్ దివానాచాగారు పంపిన తంత్రానాద కీ క్రిందిప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

విల్లింగ్డను ప్రభుత్వ కలకత్తా మాగ్డమన బర్మాకు పోవు నిమిత్తమై గత సంగళమునాడు పయనమయ్యెను.

బంధక వాతము.

ఇండియానుండి రాయ బారము.

దొరతనమువారును, ఇండియా కార్యాలయమువారును బంధక వాతమునుగూర్చి యాలోచించుచుండిరి.

గత మెయి నెల 22 వ తేదిన సమాజమువారి తరపున సర్ విక్టరు బక్సీటరు, సర్ చార్లెసు టూరింగు మున్నగువారు కార్యదర్శిని దర్శించి యీ క్రింది విన్నపమును సమర్పించిరి.

బంధక వాత విధానమునందలి లోపములను ఖండింప నీ రాయబారపు టుడేశముగాను.

(1) కూలీల సరఫరాగాక కూలీ లభినివేళనవాస్తవ్యులగుట ప్రాముఖ్యముని సంఘమువారు తలచుచున్నారు.

(2) ముమ్మందు కూలీల కంట్రాక్టులలో దండనమరతులుండగూడదు.

(3) స్త్రీలు తగినంత మంది వలసబోవకుండుటచే, పర్యవసానముల విచారకరములయ్యెను.

(4) వలసరాష్ట్రముల కాన్పు కూలీలక్షేమము నారాయ నియోగింపబడు యుద్యోగులు ఇండియా దొరతనపు సేవలోని వారై యుండవలయును.

కమిటీవారి క్రింది విషయములను ముఖ్యముగా నాలోచింప గోరుచున్నారు.

(ఎ) హిందూదేశమున ఇమిగ్రేషను బోర్డుల నేర్పడుప నలయును.

(బి) అభినివేశక శాసనసభలయందు కూలీలప్రతినిధి యొక దుండవలయును.

(సి) జీతములలో కొంతభాగమును పట్టిముంచి దాని వైని వడ్డీ బోవనులతో గూడ కూలీవానికిచ్చు పద్ధతిని నెల కొల్పి నాలోచింపదగును.

(డి) కూలీ లభినివేళనములలో కాపుర ముండునట్లు చేయ, వారల కంట్రాక్టు లంతమైనను వెనుక ఉచితముగా కొంతభూమిని వారి కొనగవలయును.

సమాజమువారు సూచనములను ఇండియా మంత్రి యాదరమున నాలకించెను.

స్థానిక వార్తలు

హిందూ దేశీ భౌతిక కంపెనీ:— కంపెనీ వాటాదారు ఈ నెల 29వ తేదీ సాయంకాలము 5½ గంటలకు హంటుకోర్టులో నున్న మహాభారతమును సమావేశమయ్యెను.

పోలకు గారు:— పాశ్చాత్య పేతులై పోలకు గారు నేటి బొంబయి మెయిలనుండి దిగిరి. రేపటి సాయంకాలము 5 గంటలకు నోటలే బందిరమున వీకి 5 నుండి 10 గ అయ్యంగారు బిందు చేయవారు.

కీల్ పాఠశాల:— ఆంధ్రా విద్యాలయము:— నగరమున లరా, పరగాది మొదలగు అంటువ్యాధులు ప్రబలుచున్నందున అనాథ శరణాలయములోని బిడ్డలకు దీనుబంధములు బంతులు గాని వాని చూడవెల్లుటగాని ఆపివేయబడినవి.

ఉపన్యాసము:— తిరుకొక్కేణి వెంకటేశ్వరస్వామి కరుణిలో కలెక్టురుండిరియిన యీ నెల 23వ తేదీ సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు 6వ రెండు డి. జి. ఎం. చిత్తుగారు నగరమున నివసించుటచే నగరము వ్యాధులపై సావధానము సించెదరు.

బ్రహ్మ సమాజ సమావేశము:— బ్రాహ్మ సేవ 27 రు గృహముందు ఉన్న నల్మీనారాయణ పంతులుగారు నేటి సాయంకాలము 5½ గంటలకు కాత్రికనిరోధముగురించి ఉపన్యసించెదరు. ఎం. నాసింహారావు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. వి. గారు సభాధ్యక్షము వహించెదరు.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ:— సభ విద్యాశాఖ కమ్యునులకు ఈ క్రిందివారు దీనిక వినిపించిన మొత్తములను బంపిన సభా కార్యదర్శులు వ్రాసిరి. శ్రీమతి నాళము రాధమ్మ గారు రూ 100 లు; శ్రీమతి ఉధాత్తూరు మంగరాజమ్మగారు రూ 250; కొండు సాధసారధి సెట్టిగారు రూ 250; ఎం. వేంకటసుబ్బారావుగారు రూ 200 లు; కాళుల వెంకటేశ్వరసెట్టిగారు రూ 100 లు; పి. అచ్యుత్త సెట్టిగారు రూ 500; జి. వాగ్ధ సాధ సెట్టిగారు రూ 100 లు; మొత్తము 1275 రూ.లు.

ఉత్సాహ సభ:— సెంటుభామను మాంటు ఇంజనీరింగు కంప్లెక్సుగా నుండిన బి. మునుస్వామినాయుడు గారికి పై దావేట ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటు పదవి దొరతనమువా రొసగినందుకు దయచేతనమును వెల్లడించుటకు నాయుడుగారి బంధుమిత్రులు గతయూదివారము సాయంకాలము సెంటుభామనుమాంటు మండలమున సమావేశమైరి. మొదట సభ్యులకు ఫలహారము లిచ్చబడెను. వీరద ఉపన్యాసములు విని తరువాత సభ ముగిసెను.

భారతీయ క్రైస్తవ మహాసభ:— ఈసభ యొక్క ఆహ్వాన సంఘమువారు గత మంగళవారము సాయంకాలమున రికరెండు డి. లాజరమ్మగారి యాధిపత్యముక్రింద సమావేశమైరి. గాబోవు సెప్టెంబరు 24 వ తేదీ మొదలుకొని 29 వ తేదీవరకును మెయిలములు నందిరమున ఈ సంతకమున మహాసభను జరుపుటకు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. మహాసభాధ్యక్షుని నివేదియును 6 గంటల దేలియును క్రైస్తవ స్యాంక్రెయియనుగూర్చి మాట్లాడెదరు అని తెలియుచున్నది.

సామ్య కేసు:— అబ్దుల్ హిమ్ ను కనిష్టభాకను బ్రిగేడుగోస్టదు కాణదారులలో నొక దుకాణదారుడగు అబ్దుల్ ఖరీమ్ సహ్యుడు అను నానిని యీ నెల 6 వ తేదీ పగలు 1½ గంటలకు మ్యాజిస్ట్రేటుగోస్టద సభి నేయుటకు యత్నించెను. ఆ మాగ్యుననే డ్రైకియిబండ్లపై బోవుచుండిన వైనికో దోష్టులు జి. సాబ్బు, ఎన్. క్లిమెంటుగార్లు దుకాణదారుని రక్షించిరి. హంతకుని పట్టుకొని వానివద్దనుండి కత్తిని తీసికొని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారివద్ద వానిపై కేసుచేసిరి. కేసువిచారణలో 11 గంట సాక్ష్యముచెప్పిరి. నేరముపై నేరము మోపబడెను. శిక్ష ఇంకను విధింపబడలేదు.

నేటి వాతావరణము:— గాజపాట నుండి, బంగారాభాతమునకు తూర్పుభాగమునందును వాయుభాగమునకున్నదియెను. బొంబాయి తీరమునందు నా మి బలము వృద్ధిమైనది. బంగారాభాతమునకు తూర్పుభాగమునందు ఈశాన్య వాయువులు అండమాను దీవులయొద్ద దక్షిణవాయువులు నందంటబట్టి బంగారాభాతమునకు తూర్పుభాగమునందు అగ్నేయ వాయువులు గల ప్రదేశములకు తెలియుచున్నది. ఈ యందయును వెల్లువనందును, పల్చునతీగలును కా ర్పూరు నందును వాయువునందు చలనము లేదు. వర్ష మోషును దత్తమండలములందు తక్కువ గను, కర్నాటకమునంద ధధకముగ నున్నది. అంతటను కుడిమోషులు సాధారణస్థితికి తక్కువ గలను. ఎక్కడిదను నాగపట్టుముందు అగ్నేయ కోష్టుము (95) డిగ్రీలు ఉండెను. చురుకునందు 94 డిగ్రీలు. దత్తమండలము లందు కడమలం దొక్కచోటనే 90 డిగ్రీల కధకముగ నున్నది. కెక్కిన చోట్ల 87 డిగ్రీలకు లెక్కువ యుష్ణ ముండెను. ఆంధ్రమండలములందు నెల్లూరు (93½) వాల్తేరు, కాకినాడ, చెన్నపురు లయందు మాత్రమే 90 డిగ్రీలకును 98 డిగ్రీలకును ఉష్ణ ముండినది. పల్చునతీరునందును దత్తమండలములందును మై నూరునందును దట్టములకు మేఘములు గలవు. ఎక్కడి దినము పల్చునతీరమున కా ర్పూరునందు 8 అంగుళములు వర్షించినది. బొంబాయియందు 2 అం. మైగను చుండుకూరునందు 1½ అం. ములును, మైదానాబాదు కర్నూలులందు ½ అం. మును గుంటూరు, నెల్లూరు, చెన్నపురు, బల్లారి, నెల్లూరునందలప వర్షమును కురిసెను.

చెన్నపురు రాష్ట్రీయ మహాసభ:— నిన్నటి సాయంకాలము మహాసభ సభామండలమునందు రాష్ట్రీయ మహాసభాహ్వనసంఘము వారు సమావేశమైరి. ఇటీవల పాన్లమెంటు ప్రజలసభలో మాంటేగుగారు నూచించిన సంస్కరణ విధాన సందర్భమునను వారు హిందూదేశమున సందర్శించు సందర్భమునను నిన్న ప్రకటింపబడిన చిత్తు తీర్మానములలో కొన్ని సంస్కరింపబడినవి. ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్న సంస్కరణ ప్రణాళికను ప్రకటింపబడిన దనిన 6 వ తీర్మానము తొలగించబడినది. 3 వ తీర్మానమునకు బదు తీ క్రింది తీర్మానము చేర్చబడినది. “4 వ తీర్మానము— హిందూదేశ రాజకీయ కార్యదర్శులకు రైట్ ఆజరబిల్ మాంటేగుగారు హిందూదేశమున సందర్శింప దలచినందున, ఈ సభవారు మాంటేగుగారికి సంతోష పూర్వకముగ స్వాగతము నొసంగుచు ఆగస్టు 20 వ తేదీనకు ఇండియా గజెటు “ఎక్స్ ప్రెస్” యందు ప్రకటింపబడిన విధమున పాన్లమెంటు ప్రజల సభలో వారు చెప్పిన విషయము లెంత యసంతృప్తికరములుగనున్నను. 1916 వ సంవత్సరమున, అఖిల భారతదేశీయ మహాసభ, మహామ్యదీనుచుచోసభలవారు తీర్మానించి వెల్లుచిచ్చ ప్రజలయొకయులను వెంటనే సంపూర్ణముగా నాచరణమున లెట్టెదరని ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.”

ఘోష్టేమండిరమునందు 1000 నుండి మాత్రముపట్టుదురు, 500 పేక్షకు (విజిటర్స్) టికెట్లు 1,2 తరగతులకు క్రమముగా 2,1 రూ.లచొప్పున దొరకును. వారీచులులకు ప్రత్యేక వసతు లేర్పరపబడును. టికెట్లు దేశ సేవక సంఘమునకు చేరిన 5. వెంకటసుబ్బయ్యగారి యొద్ద రామపేటలోని దేశ సేవక సంఘ కార్యాలయము నందైనను, మహాసభ సభామండలము నందైనను దొరకును. ప్రతినిధుల పేర్ల రజిస్టరు చేసికొనబడి 25వ తేదీయందు యము 7 గంటల నుండి ఘోష్టేమండిరమున టికెట్లీయవనును. పోస్టుమాలమున ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులని తెలుపబడకుండిన వారు 25 వ తేదీ వీ శి వారము నాడు గోష్టేమండిరమున టికెట్లు బడయవచ్చును. పేక్షకుల టికెట్లును 25 వ తేదీనే అమ్మబడును. అన్యత కోవన్యాసము ముగిసిన వెనుక విషయ నిర్ణయ సంఘమువారు చిత్తు తీర్మానములను ఆలోచించెదరు.

కొంగరతనము:— కానేరబాయి అను సార్వభౌమికు యొకతె గడచిన సోమవారమునా కొక బ్రాముబండిలో బోవుచుండగ టుకారాము అను నతడొ మెదనుండి నుమారు 120 రూ.లు విలువగల బంగారపు నానును అపహరింపదలచి దాని నీలను ద్రిప్పుచుండగ నామెతో గూడనుండిన నొకరు టుకారామునుపట్టుకొని పోలీసువారి కొప్పగించెను. వానికి 4 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

తూర్పు ఆఫ్రికా

ఒక ఆంధ్రవైశ్యునిచే న్రాయబడినది. తూర్పు ఆఫ్రికా నివాసులకు “స్వాహిలీ” అని పేరు. వీరు నీగ్రోజాతివారు. వీరు కోతులకలె వర్తింతురు. ఈ భాగమున వీరికంటె ఇండియనులే యెక్కువ సంఖ్య గలవారుగ నున్నారు. ఐరోపీయులు, ఇండియనులు నివసించు పట్టణములలో దక్క, ఇర్రె ఫ్టములలో వీరు ప్రత్యములనే ధరింతురు. వీరు కన్యకముగ, కన్యకదే పరిచేయుచు గాని, వీరికి సోమరితనము పెండు. మగవృద్ధా నివాసులు పంపాంసభకు కలుగు. ఇందనేకులు రాత్తును వలెనే వర్తింతురు. వీరికి నాట్యమనిన మత్సరగా మెక్కువ. వీరికి పరిశుభ్యుడెల్ల నాట్యమాడుచునే యుండును. ఇది బాగుగనే యుండును. ఇచ్చటి శ్రీమై వృద్ధశరీరు. వీరు తెల్లరుస్తులకు ధరింపరు. కుర్చీలు, బల్లలు, ఓడలు మున్నగు చిత్తములుగల వల్లరి వికారయాస మగుగుడ్డలకుధరింతురు. అందుచే వీరి ప్రకృతిసాందర్య విహీనత ద్విగుణీకృత మగుచున్నది. వీరికి పెద్ద పెద్ద పెనవులు గలవు. వీరి తలవైపున యుంగుళులు భోలు శేకములు అరంగుళము కంటె వెక్కువగా పొడవుగ నుండెను.

ఈ జాతివారి భాషకు “స్వాహిలీ” అని పేరు. ఇది మిగుల ముఖ్యముగ నుపయోగము. ఇందు కొన్ని యుదాహరణము లిచ్చుచున్నాము:—

అవును=దీను, లేదు=అన, భోజనము=చక్కిల, నీరు=మాజీ, నాలు=చుడివ, నుంచిన=చుజానీ, చెడ్డది=భరానీ, పొయ్యి=క్యెండా, గుమ్మ=ఇంకో, ఇచ్చట=హోవ, అచ్చట=హూవ, ఎచ్చట=వపి, ఏమి=పిరి.

ఇచ్చట వై. ఎమ్. సి. ఏ. మా కమిర సహాయ మొనర్చుచున్నది. మేము జయించి, స్వాధీన పరచుకొనిన భాగములలో జగ్జులు, ఇటాలియనులు, గ్రీకులు, భారతీయులు, జిసోనా వారు, స్వాహిలీను ఉన్నారు. జిసోనావారు కుమాస్తాలు గాను, వంటవారు గాను, దర్శివాండుగాను నున్నారు. భారతీయులు వర్తకులుగనుండి మిగుల ప్రఖ్యాతిగాంచుచున్నారు.

ఈ ముష్టప్రకళలులలో మగలు, నోములు మున్నగు కీటక భాష అపరిమితిగా నుండును. ఇచ్చట దోమలు, యుద్ధ భూమియందలి శత్రువుల కంటె నూత ఎక్కుడు బాధ కలుగజేయును. ప్రభుత్వము వారు మాకు దోమలెరల నొసంగక పోయిననో, మా ఆవస్థ యెట్లుండెడిదో వర్ణింపదు ప్రజలు.

ఈరెండునుగాక మాకు బాధకరమగు నొక నొక కీటకము గలదు. దానిని ‘డ్రాక్సు’ అని పిలుతురు. ఇది మిగుల నసాయము కలుగజేయును. ఈ క్రిమికీటకములు ముజులకాల్లో నికి బోయి అచ్చట సంఖ్యాకములగు గ్రుడ్లను పెట్టును. అప్పుడు కాలియం దొకనిధమైనదగున, బాధబయుచు దేరును. తక్షణమే మనమొక ఆఫ్రికా దేశీయని పిలిపించియెడల నాతడొక నూదితో మనకాలియం దొకరంధ్రముచేసి, దానిని నొక్కును. అంతగ్రుడ్లన్నియు బయటికివచ్చును. తమవారే పెద్ద దూర్ముకు కూడవచ్చును. ఒక గ్రుడ్డు అయినను లోన నున్నయెడల, మరల దానిసంతతి విజృంభించి, మనకేరమున పెద్దవుండు ఏర్పడును. అప్పుడు, చునకు విద్రావ, విశ్రాంతియుండదు. ఈ గాయమొక వేళ అసాయకరముగ పరిణమించును. —“ఆంధ్ర ఆద్యకేలు”

రక్షక సేవసభ

రక్షక సేవసంఘం శ్రేణు వారిసంఖ్య వృద్ధిచేయుటకు నిన్న సాయంకాలము వెనెలి కళాశాలా భవనమున కళాశాల ప్రధానాధ్యాపకులు జి. నెల్లిగారి సభాధ్యక్షము క్రింద నొకసభ జరుపబడెను.

తమ ప్రారంభోపన్యాసమున సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అచ్యురుగారు రక్షక సేవలనిలాభములను వివరించి దాని విధానములను సభ్యులకు తెలుపుటయే గాక సభయందున్న విద్యార్థులచే నడగబడిన యక్ష ప్రశ్నల కన్నిటికిని వారు ఉచితముగ సమాధానములను జెప్పిరి.

మనదేశమున మనము కాపాడుకొనుటలో ప్రాణములు బోగొట్టుకొనుటవైనను మనము సంస్థలము కానిచో ననస్వదేశోద్ధ్యమము నిజమైన స్వదేశోద్ధ్యమము కాదనియు, లోకములో మన యభివృద్ధికి ద్రవ్యము విద్యయే ముఖ్యాధారములుగాక కొంతమట్టునకు యుద్ధపరిశ్రమ, ఆయుధముల సహయోగించు చితురత్తినూడ మనవృద్ధి కాధారభూతములై యున్నవనియు జి. ఆర్. ఏ. కార్నసుగాను చెప్పిరి. సభముగయుటకు బూర్వము 7 గంట విద్యార్థులు రక్షక సేవయందు జేరుటకు దరఖాస్తు ఫారములను నింపి సభాధ్యక్షుల కిచ్చిరి. వీరిప సభ ముగిసెను.

The Secondary School Education
Conference.

The Secondary School Education Conference met again yesterday morning and resumed discussion on the group of question relating to the teaching of English. With regard to question (A) Mr. Abdul Raof said that English should be begun as early as possible but doubted the wisdom of teaching foreign language like that prior to the pupils getting good grounding in Vernacular. Hence he would begin English from the fourth year. (B). Yes. With regard to (C) he said that speaking generally a boy taking vernacular course would be better equipped in all subjects except English and he would have also more leisure at his disposal. (D). Direct method was better one.

Rev. W. Weston said that the whole question should be viewed from the standpoint of boys and while some of them would go up to University others would discontinue studies after their high school course. From the point of view of both it was necessary that they should have a good knowledge of English. Therefore, (a) he would begin study of English as early as possible, the beginning time of the course varying largely with the conditions prevailing in different localities and also on the competency of teacher available. There was, he declared, no question of postponing yet further the teaching of English. The only point was that in Madras Vernaculars, he said, would not suffer in any way owing to this. The only remedy for the state of affairs referred to in (B) was to begin English as early as possible. He had no definite answer to give for (C), but he thought it was not merely the question of English versus vernacular but one of outlook on life in general.

Mr. Stone said they could not really begin English too soon and stated whatever conflict there might be between English and the Vernaculars could be avoided by beginning early. With improvement of teachers there would not be any difficulty in doing so. (B) Direct method was no doubt an excellent one, but it must not be ridden to death. (D) Properly graded text books were necessary.

Mr. R. B. Dwarka Nath said (A) Grounding in Vernacular was the essential condition for learning a foreign language, but he said English should be begun as early as possible. (B) Knowledge in English was very deficient and there was moreover continuous deterioration in the standard of English due to bad teaching of English. The teachers in general were ill paid and ill equipped. Things were mending in the case of Government schools, but were as bad as ever in aided schools. The multiplication of books tended to further handicap the progress of students and he pleaded therefore for a complete recasting of the curriculum. (c) Students of vernacular schools were deficient in English, but were better than the rest in mathematics and vernaculars. (d) Only a beginning has been made in teaching English by direct method and translation method should be kept up side by side. He would recommend that in every Government school at divisional Headquarters there should be a man of I E. S. A. Other aided schools should be enabled to have as good teachers as possible. The whole question was a financial one and the Government should not grudge further support.

ALLAHABAD, August 22.

Commenting on the Secretary of State's announcement the "Leader" welcomes the announcement of Mr. Montagu as the promise of better day and expresses the hope that the Secretary of State will do what he in one man's power can to ease the situation in India. The announcements may be taken as a definite indication of his determination to pursue the policy of conciliatory statesmanship.

The method is not in itself bad. In consultation between Mr. Montague and the Viceroy and his Council the situation in India could be discussed with fullness and frankness which are impossible in informal despatches or even in private telegrams. There is no reason indeed why Mr. Montague should not have interviews with Rulers of Provinces and their Councils. But what is not desirable is that the Secretary of State should in any way supersede the Viceroy, who is the representative of the King-Emperor in this country or attempt to exercise functions which can be properly discharged only by experienced Administrators to whom they have been entrusted. Not less objectionable than any interference with the Viceroy's prestige would be any attempt by Mr. Montague to exercise in India those powers of decision and review which rightfully belong to him in England. It must be confessed that at best his presence in India must tend to put the Government of India in secondary place. At worst the incursion of the Secretary of State may be a dangerous innovation and that the terms of announcement made by Mr. Montague in the House of Commons certainly suggest that he contemplates a more extended examination of the political situation than he can safely undertake.

The "Englishman" says:—This is a solid departure from the precedent, but it is a wise one and it has been announced in a manner that not only disarms criticism, but offers some guarantee that the future policy of the Government in regard to India will be guided by exact knowledge of all circumstances and by sympathetic regard for opinions and interests of all classes. We could wish that the Secretary of State entrusted with so important a mission were a man of greater discretion and knowledge than Mr. Montague but it may reasonably be hoped that in association with level-headed men that are in control of the Government of India and Provincial Government, he will be able to gain a clearer perception of the problem of Indian reforms with which the Imperial Governments have to deal. Success of reforms so far taken, however is so questionable, that many of us feel, that the pace cannot at present be quickened to any very great extent without involving the administration of India in grave risk of extravagant disaster.

The "Empire" says: - We do not cherish the belief that Mr. Montagu's announcement will be as oil to the troubled waters of Indian politics. Extremists are sure to take objection to the policy that the Governments of Britain and India are to be "Judges of the time and measure of each advance," but to the patriot who is working for the real advance of his country Mr. Montague's message will be sufficient proof that satisfactory advance is within view.

The "Indian Daily News" says:—The danger which we foresee in the forthcoming visit of Mr. Montague is that it will encourage even more extravagant hopes than have yet been raised, and the consequent disappointment will be greater than ever, and lead to even more provocative action.

The "Bengalee" says:—It is to be hoped that the voice of the people of India, and their wishes will be a determining factor. We are promised responsible Government, but it must be really responsible to the people. Let us have no shams or delusions. We can assure Mr. Montague of an enthusiastic welcome and of earnest and zealous co-operation of our people. We recognise in him a friend of India and of aspirations for liberty and constitutional freedom as equal subjects of the Crown. We are glad to find that the proposals of the Government will be submitted for public discussion. Let us see to it that we are able to support our views by facts and figures and arguments which will convince the Secretary of State. Active and laborious preparation is necessary.

The "A. B. Patrika" says:—Mr. Montague's Indian reform proposals make one thing clear. The rulers have at last realized the absolute necessity of doing something to put a stop to the growing political discontent in India. This is a happy feature of the Secretary of State's announcement, but it is so vague and indefinite, that one can scarcely make anything out of it. Yet there are ominous passages in it which will naturally give rise to misgivings in public mind. In the scheme of reform official opinion will play a supreme part, though it may be modified here and there by popular voice. This is not only disappointing but distinctly against the principle recently laid down by the Prime Minister. A definite declaration of the nature of responsible Government proposed and the time when it may be conferred should be made without delay. We may at once tell Mr. Montague that nothing short of Congress-League scheme to begin with will satisfy leaders of India.

Commenting on the Secretary of State's announcement the "Bombay Chronicle" calls it a wise move on the part of His Majesty's Government. The decision argues recognition of the fact that the present situation of India calls for more careful attention than given to India in the past and that the emergent needs of the House demanded the discarding of the conventional mode of dealing with an Indian affair. The papers say that the declaration of policy of increasing association of Indians in every branch of administration is as old as Queen Victoria's Proclamation of 1857. But the recent gubernatorial utterances which have exasperated and disheartened the people of this country involve a flat contradiction to the principle enunciated afresh by Mr. Montague. It urges immediate reversal of the policy of repression and release of interned leaders, Mrs. Besant and others. Regarding granting of Army Commissions to Indians the "Bombay Chronicle" says that the decision removes a standing reproach to British administration. It should restore confidence of the people in the "bonafides" of British rule.

Commenting on the Secretary of States announcement the "Praja Mitra" and "Parsi" that writes the people would look upon Mr. Montague's arrival with delight and he would have a hearty welcome.

SIMLA, August 22

H. E. the Viceroy has received the following telegram dated the 21st instant from the Secretary of State for India:—

The great allied offensive is now extending from Flanders to Adriatic, the French having attacked at Verdun and the Italians on the Isonzo. The French north of Verdun have carried enemy defences on both sides of the Meuse on a front of eleven miles to a depth of more than three miles at some points. More than 4000 prisoners and a series of important positions including Avocourt wood and both summits of Deadman hill were taken. The French have thus extended their line to the position occupied on the third day of the great German attack last year.

The Italians simultaneously assailed Austrian positions from Jullian Alps to the sea and from Plava to the coast and in spite of desperate resistance have carried the enemy first lines and captured 7500 prisoners.

Aircraft have played very prominent part in both French and Italian offensives, employing 208 aeroplanes bombing and attacking with machine guns, troops assembled in near enemy positions. Enemy losses are reported to be very serious.

The British have maintained their recent gains against repeated counter-attacks and have gained further ground west of Lens and near Ypres and aircraft have bombed Ostend and Thorout railway station and harassed enemy infantry with machine guns.

The Russo-Rumanians are making obstinate resistance and have repulsed many attacks though the enemy have pushed them back to the southwest of the outskirts of Oena and in the region of Gazesti.

The Turks attacked the Russians on Mount Merduan Dag in the direction of Kharput and succeeded temporarily occupying a portion of Russian trenches, but were afterwards driven out. The Russians advanced south of Belmir Belumer.

The British light naval forces chased the German destroyers in Bight, Haligoland and set it on fire.

SIMLA, August 22.

As far as is at present known the following Ruling Princes and Chiefs have intimated their intention of attending the Chiefs Conference at Delhi which meets on the 5th November :- The Maharajas of Benares, Cooh Behar, Gwalior, Kashmir and Sikkim. Rajas of Dhar, Rajgarh, Sailana, Sitaman and Tipperra and Rajna of Bewant.

THE GREAT WAR

Enemy Air Raids on England A Zeppelin Destroyed by British Warships

Verdun Battle: Important French Successes

ALLIED MONITORS BOMBARD TRIESTE DOCKYARDS

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Indian Government Reform.

Parliament and Mr. Gokhale's Testament.

LONDON, August 22. In the House of Commons replying to Sir John Rees Mr. Montagu deprecated discussion at present of Mr. Gokhale's testament, but said that any document emanating from him must receive very careful consideration.

Employment For Invalided Officers.

A Colonial-Indian Office Committee.

LONDON, August 22. Mr. Montagu announces that, in consultation with Mr. Walter Long, a Committee has been formed and will meet at the India Office in order to assist disabled and invalided officers desirous of obtaining employment in India, Burma, Eastern Colonies, and the Malay States. Applications from such officers, of all branches of the services, with Indian or eastern experience, are invited.

Employment for the Unemployed.

Banks and Firms Communicated With.

LONDON, August 22. In his statement in the House of Commons regarding the employment of disabled officers Mr. Montagu said that Banks and Firms having branches in the East who were in a position to offer such employment were similarly invited to communicate with the India Office when they would be placed in direct communication with approved applicants with all essential information regarding them. He did not anticipate however that many such candidates were likely to be immediately available.

G. C. B. for Mr. Gerard.

LONDON, August 22. The "Daily Mail" states that the King has conferred the Grand Cross of the Bath on Mr. Gerard in recognition of his services on behalf of prisoners of war.

A Correction.

LONDON, August 22. Reuter wires: In to-day's message about the Labour Conference please read the amendment that the question of Stockholm be submitted to a referendum of Trade Unions affiliated to the Labour party was defeated by a card vote of a million and half to nine hundred and twenty thousand.

Russia

Soldiers' and Workmen's Council.

Its Interference Condemned.

LONDON, August 22. PETROGRAD.—M. Milukoff, addressing the Municipal Council, declared that the Council of Workmen's and Soldiers' Delegates had neither the authority nor the ability to assure defence of Russia. Its efforts had resulted in a fatal waste of time in discussion. He denied that the Council of Workmen's and Soldiers' Delegates represented anyone.

The Ex-Tsar's Exile.

Reason for Deposition.

LAHORE, August 22. LONDON, August 21st.—It is officially announced at Petrograd that the Tsar was removed to Tobolsk in the interests of his own safety. ("C. & M. Gazette")

America

AMERICAN WAR FINANCE.

Big Loan to Britain.

Increased Taxes Advocated.

LONDON, August 22. WASHINGTON.—A further ten million sterling has been loaned to Britain making a total of £393 millions. Mr. La Follette in the Senate, representing the minority report of the Finance Committee, urged increasing the estimated revenue from the War Tax Bill by three hundred millions sterling by greater taxation of the wealthy and by war profits. He predicted that in 1918 America's war expenses would reach from thirty to forty billion dollars.

Greece

100,000 Persons Houseless.

LONDON, August 22. ATHENS.—It is officially confirmed that one hundred thousand persons are houseless in Salonika including forty thousand Jews. There are no indications of foul play.

Austria

Hungary's Food Shortage.

Serious Admissions.

LONDON, August 22. ZURICH.—The President of the Austrian Food Board has publicly admitted that Austria would be in a desperate plight but for the Rumanian supplies. Hungarian early potatoes had failed, fodder supplies are bad, and the oat harvest was very poor.

Aerial Warfare

A Zeppelin Destroyed.

By British Warships.

LONDON, August 22. The Admiralty announces that our light forces operating off the Jutland Coast this morning destroyed a Zeppelin. There were no survivors.

Futile Enemy Air Raid on England.

LONDON, August 22. The Press Bureau states that enemy airships appeared over Yorkshire coast last night. One attacked the mouth of Humber and dropped bombs and then went out to sea. Anti-aircraft guns opened fire. Slight damage was caused and a man was injured.

Bombs Over Dover and Margate.

The Press Bureau states that enemy aeroplanes approached Kent near Ramsgate at ten this morning. The Flying Corps and Naval Air Service met them and heavily engaged the raiders preventing them from penetrating inland. A small party of raiders flew to Margate and turned homeward. The remainder skirted the coast southward to Dover. Bombs were dropped at Dover and Margate and three were killed and two injured. A slight damage was caused. Our anti-aircraft gunfire and aeroplanes brought down two of the raiders.

LONDON, August 22. The British communique says:—This morning raiders dropped bombs on Dover, Margate and Ramsgate. Eleven were killed and thirteen injured at Dover and Ramsgate. A number of houses and a hospital were damaged. One enemy pilot was rescued slightly injured.

A Raid on Three Villages.

One or at most two airships which were raiding Yorkshire coast last night ventured overland. Twelve high explosive and thirteen incendiary bombs were dropped on three villages near the coast wrecking a chapel and damaging several houses. One man was injured.

British Front

British and German Attacks Clash.

Desperate Hand-to-Hand Battle.

LONDON, August 22. Reuter's correspondent at headquarters wires that the Canadians round Lens launched another attack converging upon the western environments of the town at half-past-four this morning. The dawn broke with a thick haze and when the infantry went over the top they saw masses of shadowy grey figures advancing towards them. The Germans had planned an attack at the identical moment with ours and probably one of the most desperate hand-to-hand battles of the war ensued. An eye witness says the Germans fought like cornered rats. The struggle raged in shell-torn, wire-encumbered "No-Man's Land," bomb and bayonet being the principal weapons. The Canadians gradually beat the Germans back and about fifteen minutes after the clash, the enemy were making their last stand on the parapet of their trenches. Then they retreated as rapidly as possible into the ruins of Lens and almost immediately a furious machine-gun fire broke out.

Good Progress.

The northern part of the Canadian attack from the direction of Cite St. Emile made good progress. Strict orders had been given that the advance should not be pushed beyond given limits. The centre and southern

TELEGRAMS.

portion of the attack was more fiercely resisted and the latest news is that fighting is still progressing. A good many prisoners, a large proportion of whom are wounded, have been brought in.

BRITISH ATTACK NEAR LENS.

Enemy Positions Taken.

Heavy Fighting Continues.

LONDON, August 22. A British communique says:—Early this morning we attacked and captured the enemy's positions on a front of two thousand yards westward and north of Lens. Heavy fighting occurred and continues. We beat off two strong counter-attacks north-westward of Lens and our artillery broke up a third southward. We captured a number of prisoners. We repulsed raiders north-eastward of Messines.

Sixteen Enemy Air-Craft Felled.

Our aeroplanes were successful in spite of the enemy's aggressiveness and brought down nine and drove down seven others. Four of ours are missing.

German View of British Offensive.

LAHORE, August 22. LONDON, August 21st.—The "Tageblatt's" military correspondent states that the British had 700 batteries in a small salient at Wytschaete. The British offensive was perfect not only in respect of artillery preparation but also mechanically.—"C. & M. Gazette")

Positions Maintained.

Further Progress Made.

LONDON, August 22. In this afternoon's communique F. M. Sir Douglas Haig says:—We maintained our positions captured yesterday morning on the outskirts of Lens and made further progress at certain points. We secured additional ground northward and northward of Lens as a result of heavy fighting in which we repulsed strong counter-attacks. There was great artillery activity eastward and north-eastward of Ypres.

French Front

VERDUN BATTLE CONTINUES.

Important French Gains.

Germans Killed by Their Own Gas.

LONDON, August 22. A French communique says:—There was somewhat great reciprocal artillery activity in the region of Vauxaillon Plateau, Ceroy, and Craonne. A destructive fire in Champagne against the German organisation in the St. Hilaire sector caused the explosion of gas reservoirs. Shortly afterwards scouting parties found the enemy trenches evacuated and full of corpses.

On the Verdun front the battle continued at several points, but everywhere to our advantage. On the left of the Meuse we entirely occupy Goore Hill and Regneville village. On the right bank, by a brilliantly conducted attack, we conquered Cosmogneux, also the entire system of fortified trenches connecting the village with the organisation on Hill 344. We repulsed counter-attacks. We have taken more prisoners, but they have not yet been counted.

Contradictory German Reports.

A wireless German official telegram says the battle of Verdun is going in our favour. The enemy penetrated our defensive zone at Avocourt Wood and Monthomme.

LATER.—A German communique admits that the French have captured Monthomme, Hill 344, and a portion of Fosse Wood. The French losses were high. The battle is developing and we anticipate a favourable result. The telegram declares that the offensive at Verdun was demanded by England.

France Delighted with Results.

PARIS.—Everybody is delighted at the maintenance of yesterday's results at Verdun.

The attack opened in the presence of General Petain and the Ministers M. Painleve and M. Thomas. M. Marcel Hutin writing in the "Echo de Paris" says the time has arrived for Germany to realise that the great decision has come not east but west. The coming victory will enable the Americans to be ready to participate in the final blow.

Battle of Verdun.

The French Guns Sweep the Enemy Off.

LONDON, August 22. The French semi-official account of battle of the Verdun shows that enemy meant to resist to the utmost and had five divisions in reserve. 400 batteries deluged the French batteries and first lines with tear shells and gas shells but the French opening of bombardment on Friday was very violent overpowering enemy's artillery. Monster French 370 millimetre guns annihilated enemy's village fortresses while 400 millimetre mortars pounded the immense citadel of Monthomme. The effectiveness of the French bombardment was evidenced even before the attack, by the surrender of a number of Germans including a whole platoon.

Hospitals Bombarded.

Inexcusable German Crime.

LAHORE, August 22. PARIS. Infuriated by defeat at Verdun the Germans have committed a fresh inexcusable crime. German aeroplanes last night set fire by means of incendiary bombs to three French hospitals full of wounded and machine-gunned the medical officers rescuing the wounded from blazing buildings. Victims include seven wounded and killed and twenty Medical Officers and twelve wounded injured. The wounded were killed in their beds and a Red Cross nurse and

TELEGRAMS.

ajmale nurse were killed at bedsides. There was no panic and the wounded were able to walk assisted by their rescuing comrades while the entire staff endeavoured to extinguish the flames. Although red crosses on roofs of buildings were most plainly visible in the glare of conflagration the Germans returned a third time and bombarded the buildings.

LONDON, August 22.

The French communiqué says:—Enemy at night violently bombarded different points of our first line on the Aisne. Germans made several strong attacks in the region of Monseigneur farm east of Braye, south of Labovelle between Ailles and Hurtebise monument and on California plateau. We entirely maintained our positions everywhere and took prisoners. We repulsed violent counter-attacks last night between Hill 304 and Morthomme. A brilliant counter-attack drove out enemy elements which had gained a footing in our new front line. We took eighty prisoners. Our reconnoitring parties rushed on as far as the edge of the Forcée village.

Enemy made several attempts to drive us back from positions we won on the right bank of the Meuse notably north of Mormant farm and Hill 344. Our fire broke up with great losses attacking waves which nowhere reached our lines. Attacks with liquid fire north of Caubieres merely increased enemy losses.

Since the 20th inst. we have captured 6116 unwounded prisoners including 154 Officers and not including prisoners taken in dugouts yesterday, also six hundred wounded prisoners and important booty especially in three tunnels at Mor Homme where dressing stations with medical apparatus were found intact. We took prisoners here, the Chols of Regimental Staff Corps and the Commanding Officer of Engineers.

Italian Front

The New Italian Offensive. Its Real Objectives.

LONDON, August 22.

Reuter has received from a competent military authority a commentary on the new Italian offensive, in the course of which he says: there must be no talk of a march on Trieste. I should call Italy and the allies very fortunate if the immediate objectives are attained. These are chiefly on the south the solid possession of Mount Hermada, which would furnish her with a necessary jumping-off point for a future definite push towards Trieste or, in the event of the war should call her in another direction, with a sure defensive line in the Italian front on this side; in the centre to assure the invulnerability of Gorizia and the bridgehead connection with it; on the north, complete and indisputable possession, with the most essential parts of the plateau of Bainsizza as the basis of future operations on a vaster scale and an impenetrable bulwark preventing the Austrians taking advantage of that wooded tableland to move their troops and supplies with impunity, which greatly helps their resistance.

The Crossing of the Isonzo.

Brilliant Work of Italian Engineers.

LONDON, August 22.

ROME.—The "Tribuna" describes the splendid exploit of the engineers in bridging the Isonzo, north of Anhovo. Construction was carefully and silently carried out during the night preceding the first day of the battle. The enemy opened fire when they became aware of what was in progress, but the engineers continued to work without being disconcerted. Sometimes smoke bombs were flung along the river banks to cover the workers in smoke. Directly the bridges were finished, the infantry crossed them between Pombino and Anhovo and soon were firmly established on the left of the Isonzo. The enemy thereupon strengthened his defences in four systems, nevertheless the battle continued hotly. Aeroplanes gave inestimable aid and dropped twenty-five tons of explosives.

BRITISH & ITALIAN MONITORS.

Take Part in Great Battle.

Trieste Bombarded.

LONDON, August 22.

ROME.—British and Italian monitors, co-operating with the Army of the 5th, effectively bombarded enemy positions on the lower Isonzo. Simultaneously Italian monitors bombarded the dockyards at Trieste. Subsequently they were unsuccessfully attacked by hostile aircraft, one of which was brought down.

Quarters of Austrian Command Bombed.

LONDON, August 22.

ROME.—The correspondent of "Giornale D'Italia" states that our troops are co-operating impressively in the offensive during bombardment in the region of Tolmino. The dirigible bombed the quarters of Austrian command. A series of formidable lines in the Central Sector of Corzo and section of slopes of Hermada have been captured.

Russian Front

Rumours of Enemy Offensive.

A German Ruse.

LAHORE, August 22.

LONDON, August 21st.—The Exchange correspondent at Petrograd states that the Commander of the Tenth Army has issued a statement that the rumours of a German offensive on the Riga front have been spread by German agents in order to create a panic and prevent the removal of troops to the front needing support. The concentration of German artillery on the Rumanian front makes a Riga offensive impracticable. ("C. & M. Gazette")

Allies Gain and Lose Ground.

LONDON, August 22.

A Russian wireless communiqué says:—We repulsed several enemy attacks on the Bystriza River. The enemy slightly advanced in the direction of Ocna. The fighting at the Staklerie Factory continued all day with varying success. The enemy occupied, after fierce attacks, a small section of the trenches in the region of Sovela. The Rumanians counter-attacking re-occupied trenches eastward of the Focani-Ajua railway and beat off attacks westward.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Calcutta

Case Against Bank Directors.

A Settlement Under Negotiation.

CALCUTTA, August 22.

At the High Court to-day before Mr. Justice Chaudhuri, when the suit brought by the Bengal National Bank against the Hon'ble Mr. Bupendra Nath Basu and others was called on for hearing, Mr. A. M. Chaudhuri on behalf of the Bank informed His Lordship that there was some chance of a settlement being arrived at in this case and terms were being discussed by the parties. The case was adjourned till Friday.

Army Commissions for Indians.

Press Comments.

CALCUTTA, August 22.

Commenting on Indian Commissions in the Army the "ENGLISHMAN" says:—It is a momentous step and it is only in the fitness of things that the beginning should be a small one. The concession may be taken as a great compliment to the Indian Army, which has borne itself well in many fields, but it means a great departure which is bound to have a profound effect on the efficiency of the Army. The bare announcement gives no hint that certain limitations are considered necessary as they have been and are still considered necessary in the Civil Service. One may hope, however, that the greatest care will be exercised in the selection of Indian Officers, and we think it would be a good thing, for some years to come at all events, if the grant of Commissions were expressly limited to those who have served in the present war and to their descendants.

The "Sengalee" says:—We hope that a test of qualifications will be insisted upon such as may be within the reach of Indians who may aspire to this position. We trust that the bar which is now imposed upon Indian candidates for the Indian Civil Service by examinations being held in London alone will not stand in the way of Indians aspiring for Commissions in the Army.

The "A. B. PATRIKA" says:—It is something that the right of Indians to Commissioned rank in His Majesty's Army has at last been recognised in practice. The appointment of nine Indian officers is only a drop in the ocean. It is an open secret that Mr. Chamberlain was strongly for removing the bar, but the Government of India stood in the way. We trust Mr. Montagu will be more successful.

Burma

Indian Defence Force.

Government of Burma's Concessions.

RANGOON, August 22.

With the approval of the Government of India the Local Government decided to grant the following concessions to students in all schools and to teachers in aided schools in Burma, who join as volunteers and are called out for training or service with the Indian Defence Force, under conditions precluding their attendance at school. The teachers in receipt of salary grants from the Government will continue to draw such salary grants while on colour service, provided the school pays an equivalent amount. If the contribution of the school to the teacher's salary is reduced the Government contribution will be reduced in the same proportion. Such arrangements as may be approved by the Inspector of Schools concerned shall be made for supplying the teachers place during his absence on colour service. Pupils shall for purposes of qualifying for the examination or promotion be allowed to add to their actual attendance the number of school meetings held during their absence on colour service, provided the Calcutta University concurs with regard to those studying for matriculation examination.

Bombay

G. I. P. Railway Strike.

Lord Willingdon's Intervention.

BOMBAY, August 22.

The strike of the workshop men of the G. I. P. Railway after lasting for five weeks ended yesterday as a result of Lord Willingdon's personal intervention in the matter. Since his return from Poona on Sunday, His Excellency was busy interviewing all sorts of people in the city regarding the state affairs in connection with the strike, and on Monday night a letter from the Governor was communicated to some gentlemen, in which Lord Willingdon gave the men to understand that if they returned to work, their grievances would be sympathetically considered. Mr. Vincent, Commissioner of Police, Mr. Laljee, and others explained to the men that if they returned to work immediately their provident fund and bonus would not in any way be affected, and they could count upon Lord Willingdon's sympathetic support to redress their grievances. The men agreed to abide by the decision of His Excellency Lord Willingdon and began to return to work. The Agent of

the Railway has issued instructions that no one should be excluded from rejoining the Company's service, and that every man including the leaders of the strike should be allowed if they wished to resume work before noon on Thursday.

Mr. Montague's Reply to Bombay

Presidency Association's Telegram.

BOMBAY, August 22.

The following reply has been received by mail from Mr. J. R. Dunlop Smith, Political A. D. C. to Mr. Montague by Sir D. E. Wacha in reply to the congratulatory cablegram sent by Sir Dinshaw Wacha on behalf of the Presidency Association to Mr. Montague on his taking office as the Secretary of State:—I am directed to convey to the members of the Bombay Presidency Association the Right Hon'ble Mr. Edwin Montague's sincere thanks for your kind telegram of congratulations which you were good enough to send and which he much appreciates.

BRIEF TELEGRAMS.

H. E. Lady Willingdon left for Burma on Tuesday afternoon via Calcutta.

There is almost famine in Indian potatoes in Burma as no shipments have been received from Calcutta for some time with the result that the price of locally grown potatoes has risen considerably. Largest supplies come from southern Shan States but these go nowhere near the Calcutta one.

His Excellency the Governor-General-in-Council has been pleased under section 5 of the Lower Burma Court Act, 1900, (6 of 1900) to appoint Mr. C. P. Young, Bar at Law, Government Advocate Burma, to officiate as Judge of the Chief Court, Lower Burma, during the Hon'ble Mr. Justice S. M. Robinson's absence on leave or until further orders.

The "Rangoon Gazette" referring to the Lieutenant Governor's speech at the opening of the Mandalay Agricultural Conference yesterday suggests that opportunity might be taken of Mr. Montague's coming visit to India to represent the possibilities of vast tracts in Shan States which are waiting to be opened up for scientific farming.

Stop Press Telegrams.

LONDON, August 22.

Searchlights quickly picked up the Zeppelin last night at an altitude of two miles and subjected it to a hot fire. One aerial torpedo made a hole in its side. Only a few bombs were dropped mostly incendiary. When the zeppelin made off aeroplanes pursued it. At Margate raiders flew at great height. Anti-aircraft guns immediately opened fire and there was great excitement and cheering from big crowds when two huge Gothas were seen to fall headlong to earth.

Air raid warning was given in London and people proceeded in orderly manner to various places of refuge according to official instructions. There was very little excitement. No raiders appeared however and business was resumed in half an hour.

Admiralty announced that arrivals during the week numbered 2838 and sailings 2764. Fifteen steamers over sixteen hundred tons and three under were sunk. Twelve were unsuccessfully attacked. Two fishing boats were sunk.

During the week ending the 19th 499 vessels arrived in Italian ports and 457 left. Two steamers and three sailing ships were sunk three steamers and two sailing ships were damaged but reached port and two steamers were unsuccessfully attacked.

The German communiqué says cannonading on the coast and from Bixschotte to Warneton was again intense. Fresh fighting is developing at Lens. The French have gained ground at Avocourt wood and Samogneux.

The Russian wireless communiqué says:—Germans took the offensive at Inkum and drove back cavalry advance posts. There was vigorous German cannonading in Divinsk and Kroly regions. Enemy attacked southward of town of Sereth and occupied a fortified height. Fighting continues in the direction of Ocna with varying success.

The Italian communiqué says:—The battle is raging on the whole front. We are overcoming resistance northward of Gorizia and gaining new successes along the whole line of battle. The number of prisoners has reached 13,311 and we have captured thirty guns and great booty. Our aeroplanes have mastery of the air. They bombarded troops and caused conflagrations in communications everywhere. We repulsed attacks in the Trentino and Carnia. Bigger attack by enemy on the Leiro valley failed after a lively struggle.

New scheme for establishment of commercial intelligence service to promote trade after the war has not been yet published out it is generally understood that it provides a new and more efficient commercial intelligence department in connection with foreign office and the board of trade. Commercial Committee of Commons to whom Lord Robert Cecil privately explained the scheme yesterday passed a resolution expressing the opinion that the scheme was a considerable advance in the direction desired by industrial and commercial community. The Committee authorised the sub-committee to consider with the Chambers of Commerce and the federation of British Industries on the matter. In connection with the new scheme the Civil Service Commissioners announce their intention to appoint a number of additional Trade Commissioners in various parts of the Empire.

స్వదేశోద్యమము

(-0-)

పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహముగారు-తెనాలి

VI

మన దేశస్థులు తప్ప ప్రపంచమందలి నాగరకతగల దేశముల వారందరూను దను తమ దేశములలోని వస్తువులనే విశేషముగ మెచ్చుకొనెదరు. ఇంగువలన వారి స్వదేశాభిమానము మెండుగ స్పష్టమగుచున్నది. ఇపుడు యుద్ధమువలన నైరోపా దేశములనుండి వస్త్రములుగాని పరికరకస్తువులుగాని పూర్వమువలె విరివిగ వచ్చుటలేదు. ఈయన కాలమును బురస్కరించుకొని జపాకావారు వారి కుటుంబమున దేశమున కంపుచున్నారు. ఆవస్తువులను బరిశీలించి చూచినయెడల నవి మేలైనవి కానియును విశేష కాలము మనఃబాలవనియును జెలియును. ఐన నీవస్తువులను జపానువారు విశేషముగ మెచ్చుకొనెదరు. మనమన్నవో, మనదేశపు వస్తువులను నిరసించుటయందు గడు సమర్థులము. విదేశవస్తువులను పొగడుటయందును స్వదేశాభిమానమునకు బదులుగ విదేశాభిమానమును బ్రకటించుటయందును నిరుపమాన సమర్థుల జాపగలము.

ఈ కారణములవలననే మనదేశపు వస్త్రములను గూర్చి విదేశీయులకు నాంధ్రయుల యభిప్రాయములఁ దెలుపుచుంటిని. ఆంధ్రయుఁడును గౌరవనీయుఁడు నగు మాంట్యూఆర్ట్స్ యల్ఫిన్స్టేక్ గారు వాసిన "హిందూదేశచరిత్ర"యందు దిట్లు వ్రాసినారు:

"ఇండియాలో తయారగు పదార్థములలో దూది (నూలు) గుడ్డ మిక్కిలి ప్రసిద్ధికెక్కినది; చిరకాలమునుండి దాని (ఆగుడ్డయొక్క) సౌందర్యమును, నాజూకును మెచ్చుకొనఁబడుచున్నది; ఇంతవరకు నే యితరదేశములలో నైనను అంత సున్నితమగు దళసరిగల గుడ్డ తయారుకాలేదు.

వారి (హిందువుల) పట్టువస్త్రములు కూడ నతి సొగసైనవి. పట్టును తయారుచేయుట, పట్టువస్త్రములను నేయుట కూడ బహుశః వారికి జరకాలమునుండి తెలిసియున్నది.

బంగారపు జరిపూవులు కలిగినట్టియును, వెండి జరిపూవులు కలిగినట్టియును వస్త్రములుకూడ బహుశః వారే ప్రథమమునఁ దయారుచేసి ధరించుచుండిరి.

ఐరోపాలో నైన నింతవరకును వారి (హిందూదేశస్థుల) మిగుల ప్రకాశమానమైనట్టియు, విశేష కాలము నిలుచునట్టియు రంగులను దయారు చేయఁజాలరు నన్నారు.

* * * *

"వెర్సిస్" కాలములో (అనగా ఘోరమారు రెండువేల సం॥ ల క్రిందట) ఇండియా దేశమునుండి పశ్చిమదేశముల కెగుమతియగు సరకులకును ఇప్పుడు ఎగుమతియగుచున్న సరకులకును విశేష భేదమున్నట్లు కనుబడదు; ఆవెర్సియస్; నూలువస్త్రములు; మస్తినులు; వివిధములగు బొమ్మగుడ్డలు; పట్టువస్త్రములు; నూలున; నీలిరుంగు, తదితరరంగులు; బాజికాయ, తదితర సువాసన ద్రవ్యములు; చక్కెర, వజ్రములు, ముత్యములు, గోమేధికములు, ఇంకను తక్కువ రకములకాళ్లు; ఉత్కు; మూలికలు; (ఆత్మర మొదలగు) పరిమళద్రవ్యములు; అప్పుడప్పుడు బాసిన స్త్రీలు."

ఇట్టి సదభిప్రాయములను నిష్పక్షపాతులగు కొందరాంధ్రయు లిచ్చియున్నారు. వాని నన్నిటిని వ్రాయునెడల జరువలకు వినుగు కలుగునని యింతటితో విరమించ దలచితిని. కాని విషయప్రాముఖ్యమునుబట్టి యింకను వ్రాయవలసి వచ్చినందుకు చదువరులు సైరంచెదరుగాక! ఇనవరకు "మస్టిక్" వస్త్రములను గూర్చి కూడ వ్రాసియుంటిని. నీనికి "మస్టిక్" అను పేరు "మనులీ పట్టు" వలన కలిగినట్లు "సర్ బార్తి బర్లుప్రద" గా రచ్చిప్రాసపడి ఆ పట్టుమును గూర్చి యిటుల వ్రాయుచున్నాడు.

"టోలెమి" గారి వలనను 'వెర్సిస్' లోను వాడఁబడిన పట్టుణమునకును 'మనులీ పట్టుణము'నకును పేరును బట్టి కొంత శబ్ద సంబంధ మున్నది; కాని, 'వెర్సిస్' కాలమునుండియును 'మనులీపట్టు' మస్టిక్ వస్త్రములకును వివిధములగు చిత్రవస్త్రములకును ప్రసిద్ధి కెక్కియుండుటయును, నినివా అనగా "మత్స్యపురి" ప్రదేశమున నుండిన పట్టుణమునకు అరబ్బి (అరబ్బి స్థానము లేక అరేబియా) భాషలోని పేరుగు "మోసల్" నుండి "మస్టిక్" అను పదము పుట్టి యగుటయును, దక్షిణయండియా సముద్రతీరమున "మసోలి" "మసూలి" అను పదములకు 'మత్స్యపురి' అను నగ్రమున, కొరమాండలు తీరమున "మసోలి" అను శబ్దము నకు 'చేపలను బట్టుపద

కులు' అను నగ్రము నుండగా "మహమూల్"ను అరబ్బిపదమునకు 'సుంకము' (లేక, పన్ను) అనియును, 'మహమూలి' (అను అరబ్బి) పదమునకు 'సుంకమును వసూలు చేయుస్థానము (లేక,చాకి) అనునగ్రముకలుగుటయును, చిత్రముగనుండును. పూర్వకాలమును మచిలీపట్టణమునకును పారసీక సముద్రతీరపు దేశములకును విశేష సంబంధ ముండెను; అక్కడ (మచిలీపట్టణండు) తయారగు సొగసైన వస్త్రములు పరిపియా (పొగసీక), సిరియాదేశముల కిప్పటికిని ఎగుమతి యగుచున్నవి".

ఇందువలన నిపుడు మచిలీపట్టణ మనియును మనుల పట్టణ మనియును, మచిలీ బండరనియును బందరు అనియును పేర్కొనఁబడుచున్న కృష్ణాజిల్లాకు ముఖ్యస్థానమైన పట్టణమునకును, తుర్కీదేశములోని "మోసల్" అను పట్టణమునకును చిరకాలమునుండి వర్తకము జరుగుచుండెననియును 'మనుల' అనునది 'మత్స్యముల' లేక 'మత్స్యాల' అనుపదముయొక్క మార్పు అనియును, బందరు (అనగా రేవు) అనాదినుండియున్న పట్టణమనియును, మచిలీ పట్టణములో తయారగుచుండుటచే ఆవస్త్రములకు 'మస్టిక్' అను పేరకలిగెననియు, మచిలీపట్టణమునకు సంస్కృతనామము 'మత్స్యపురి'యనియు, ఇట్టివస్త్రములే ధర్మాపట్టణమన తయారగుచుండుటచేత వానినిగూడ 'మస్టిక్' అను పేరుతో వాడుచుండిరియు. స్పష్టమగుచున్నది. ఆయా కాలముల ననుసరించియును, ఆయాజనులయొక్క నాగరకత ననుసరించియును, కొన్ని పదముల కుచ్చారణభేదము కలుగుచుండును. అందువలన నాంధ్రమున 'మత్స్య' శబ్ద బహువచనమగు 'మత్స్యాలు' అనునది 'మనులీ, మనుల, మచిలీ' అనిమూల 'మత్స్యపట్టణము' 'మనులపట్టణము, లేక, మచిలీపట్టణము' అయినది కాని 'మచిలీ' (అనగా, మకాము) అనువానికిని 'మచిలీ' అనువానికిని సంబంధమున్నట్లు తోచదు.

మచిలీపట్టణ మిప్పటికిని కలంకారి (అనగా, కలముతో రంగువేయఁబడిన) వస్త్రములకుఁ బ్రసిద్ధికెక్కియున్నది. ఆ పట్టణమందును దానికి చుట్టుపట్ల ననేక ప్రదేశములందును నేతగాండ్రగు సాలీలును బాండ్రవారు ననేకు లిప్పటికి నున్నారు.

'మస్టిక్' అనుపదము తుర్కీ దేశములోని 'మోసల్' అను పట్టణమునుండి కలిగిన దని కొందరు భ్రమించవచ్చును; కాని ఆ ట్టుహించుటకు వలనుపడదు. తుర్కీదేశములోని మోసల్ అనుపట్టణ మిటీకల నేర్పడినది. పూర్వమిస్లామమున 'నినివా' యనుపట్టణ రాజబాండుండి తుదకు నాశనమైనది.

మచిలీపట్టణపు మస్టిక్ వస్త్రములు తుర్కీలోని 'నినివా' పట్టణమునకు పూర్వము విశేషముగ నెగుమతి యగుచుండి యుచటనుండి ఐరోపాదేశముల కెగుమతి యగుచుండుటచే నినివాపట్టణ స్థానమున నేర్పడిన పట్టణమునకు 'మోసల్' అని పేరుపెట్టబడి యుండవచ్చు. (ఈ మోసల్ పట్టణ మిపుడు బ్రిటిషువారి స్వాధీనమైన బాగ్దాద్ పట్టణమున కుత్తరముగ ఘోరమారు 200 మైళ్లదూరమున నున్నది.) ఇప్పుడట్టి మచిలీపట్టణముయొక్క వర్తకప్రాముఖ్యత నానాటికి క్షీణించుచుండుట విచారకరము. ఇందుకు కారణము మచిలీపట్టణము నొద్ద సముద్రమంతకంతకు బూడుచుండుటయు నందువలన నోడలు రాకపోకలు చేయుట కవకాశము తగ్గుటయు నై యున్నది.

గడచిన జులయ నెలలో గుంటూరు అన్నదాన సమాజము వారి తరపున మామూలు సంతర్పణలు 9-కి 522 మంది బీదలకు భోజన మొసంగబడినది.

పుస్తకభాండాగారము:—కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలుకా పిదనింద్రకొలను గ్రామములో 15-8-17 తేదీని ఆరవిల్లి లక్ష్మీనృసింహా చార్యులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడిన సభలో గ్రామప్రజల అభిమానపురస్కరమువలన పుస్తకభాండాగారమును నెలకొల్పుట కేర్పాటుచేయబడి "తిగారీశంకర పుస్తకభాండాగార" మను పేరుతో నొక భాండాగారమును స్థాపించబడినది. దీని కధ్యక్షులుగా మానపరాజు వేంకటరాయపరాజుగారును కోకాధ్యక్షులుగా కలిదిండి వెంకట్రాజుగారును కార్యదర్శిగా తాడినాడ గంగరాజుగారును సహాయ కార్యదర్శిగా మండలపర్తి చినశేతరామయ్యగారును నియమింపబడిరి. ఈ భాండాగారమునకు 200 గ్రంథములు ఆ కాలముననే ఉచితముగా సభాస్థలియందు దొంగబడిన. 40 రూప్యముల వరకు చందాలు వేయబడినవి.

ప్రజాభిప్రాయములు

స్వదేశోద్యమము.

ఆయా, స్వరాంజ్యాంధోళన కాలమున, భరతి పుత్రులు స్వదేశవ్రతబద్ధ కంకణులైన తరుణులను భారత మాత దౌర్భాగ్యస్థితియును భరత పుత్రులు వాగాడంబు మన గాక కార్యరూపమున మాత్రు సేవ నిరూపించుట లేదనియు నెల్లమయ్యెడిని. పదేశవస్తు బహిష్కారము చేయువారి కిబ్బందులు వాటిల్లుటచే నావ్రతము కొనసాగుచున్నది. భరతమాత పాదసేవాగ్రము నాయాత్మ నిర్బించినాడగాన నేను స్వదేశవ్రత మవలంబించినాడె నన నతిశయోక్తి గాదు. అయినను మనోనిశ్చయము మంటఁ గల్గువలసి వచ్చినది. ఇంగుకు ముఖ్యకారణము దేశాభిమానమైన లక్ష్మీ పుత్రులు దేశసేవకు బూనికొనమియే. ఒకజిల్లాకు రాజధానియైన సింహపురమున స్వదేశవస్తు నిలయును లేకుండుట మిక్కిలి విపాదకము. స్వల్పవెలగల వస్తువులకు దూరదేశమునకుఁ బోవుట సాధ్యముగాదు. వేకసలు గొనలయినన్న స్వదేశవస్తువు లిచ్చట లేమిచే వ్రతమును త్యజించవలసినప్పుచున్నది. స్వదేశవస్తునిలయును లేమిని నాపటివారికి చాల ఇబ్బంది గలుగుచున్నది.

తక్షణము నెల్లూరునందే గాక ప్రతి పట్టణమునను నొక దుకాణము నెలకొల్పవలెను. వాణిజ్యకాఖ్యం దారి తేరినవారికి లాభము గడింప నిది యదనని నే నుడువ నక్కరలేదు. ముందంజవేయు వానిది లాభము. లాభము గడించుట గాక స్వదేశోద్యమమును వెల్లడించువారగుదురు. వృత్తులకుఁ బ్రోత్సాహము గల్పించినవారగుదురు. దేశభాంధపు లగుదురు.

పాటూరు సుబ్బరామయ్య, నెల్లూరు.

నెల్లూరు మండలపు పుస్తక భాండాగారములు ఆయా,

ప్రపంచ మెపుడు మత, రాజకీయ, సాంఘికాభ్యున్నతులనై నాధారపడియున్నది. వానిని అభివృద్ధిపరచుకొనుటకు విద్యయు, పుస్తకభాండాగారములు, ప్రభుసాధనములు. అమెరికాదేశము భాండాగారములకు బుట్టినిల్లుగా నెన్నబడుచున్నది. సాభ్యాశృంగిండుములు మిగుల నాగరికములు గలవై, వాణిజ్యము, శిల్పకము మున్నగు వానియందు జౌన్నత్యము వహించుటకు భాండాగారములకూడ కొంతిదనుక సహకారములని నుడువక తప్పదు. నర్తమానహతనోత్సాహము ఆంధ్రదేశమున సహితము నెక్కడుగా ఆవరించినది. కార్యరూపమున పరిణమించిన దని నుడువుటకు తగు చిహ్నము లగుపడుటలేదు. మాటలకు, కార్యమున కెంతయో వ్యత్యాసము గలదు. ఆంధ్రదేశమందు స్థాపించిన భాండాగారములలో కొన్ని నామకాథమేగాని, పనిచేయుట లే దని నుడువుటకు సాహసించెద. ఇందు కొన్ని భాండాగారములు మూడునెలలైన తెరవరు. కొన్ని ప్రేక్షకులకు పాత్రముల నొసగిన మాసి పోవునని తెలచెదరు. నీరియొక్క ఆభిప్రాయములు పాత్రముల నొకచోటయుంచి పూజచేయవలయు నని కాబోలు. నాకు తెలిసినపట్టుకు జనులకు విజ్ఞానమును వెదజల్లునవియు, సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడునవియు నగు భాండాగారములు రెండు మాత్రము నెల్లూరుమండలమందుకలవు. నెల్లూరుపురమందుగల తిక్కనపుస్తకభాండాగారము, పోట్లపూడియందు గల నుజనరంజనీ భాండాగారము. ఆంధ్రదేశ పుస్తకభాండాగార సభయొకటి మా మండలమందు సమావేశమైనను మున్నుచాని కన్న నెక్కడు భాండాగారములు మా మండలమందు నెలకొల్పక యుండుట సంతాపకరము. సోదరమండలమగు గుంటూరు మండలమందొక తాలూకాయందు గల యన్ని భాండాగారములైనను మా మండలమంతయు లేక యుండుట మండలకీర్తికి కళంకము. కార్యరూపమున మనము పరిణమింపజేయక నిష్కారణముగా ఉత్తరాది వారిమీద ఆపవాదము మోపుట సమంజసము గాదు. అయ్యింకి వెంకటరమణయ్యగారు బహోదా సంస్థానమునకేగి నూతన పద్ధతులను తెలిసికొని వచ్చుట ననకందరికి సంతోష దాయకము. ఉచిత భాండాగారములు నెక్కడుగా లేని కొరతచేతనే విద్యార్థులకుపాత కాలలో విద్య ముగిసిన తరువాత నే మొనర్చుటకు, ఎందు పాండిత్యము సంపాదించుట చేతగాక నిరర్థకులగుచున్నారు. పాశ్చాత్యదేశములలో చదువులకు నాకర్షించుటకు వారు చేసిన ప్రయత్నములవలె మన ఆంధ్రపుస్తక భాండాగార నాయకులు కూడ బ్రయత్నింపవలయును. అపుడే మన భాండాగారము లభివృద్ధి జెందును. పుస్తకములు ఇచ్చు భాండాగారముడే భాండాగారమునకు బ్రాణము. ఈయన కోపములేని వాడుగను, కాంతమూర్తిగ నుండవలయును.

ఘోలి. సుబ్బరామయ్య.

